

1 četvrtak, 28.09.2006.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženi su ušli u sudnicu]
4 [Svjedok je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 14.19h
6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobar dan. Molim da se najavi predmet.
7 SEKRETAR: [simultani prevod] Dobar dan, časni Sude. Ovo je predmet IT-
8 05-88-T, *Tužilac protiv Vujadina Popovića i ostalih.*
9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Vidim da su svi prisutni. Mislim
10 da nema nikakvih problema sa prevodom. Ako ima, kažite mi.
11 Vidim da su ovdje zastupnici Tužilaštva, gospodin Thayer i gospodin
12 McCloskey. I vidim da su manje-više svi od branilaca ovde.
13 Gospodine Thayer, je li ima nekih prethodnih pitanja.
14 G. THAYER: [simultani prevod] Ne, nemamo.
15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodina Popovića će predstavljati
16 gospodin Živanović, majore, i gospodin Živanović će prvi da Vas unakrsno
17 ispituje.
18 SVJEDOK: LEENDERT CORNELIS VAN DUIJN [nastavak]
19 Unakrsno ispituje g. Živanović:
20 P: Gospodine Van Duijn, ja ću prvo usmeriti Vašu pažnju na 12. jul 1995.
21 godine kada ste se našli u Potočarima i kada ste sa svojim vojnicima pomagali
22 pri ulasku muslimanskih civila u autobuse.
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Ja bih Vas zamolio da pogledate na fotografiji koju ste inače juče već
2 videli - to je fotografija 1516 - i da nam kažete na kom ste mestu se nalazili
3 Vi i Vaši vojnici.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U kom trenutku, gospodine Živanoviću?

5 G. ŽIVANOVIĆ: Ja mislim da bi fotografija trebala da se okrene na dru...
6 ili može i ovako da ostane, ali mislim da je, da bi trebalo obratno da se
7 okrene. Čini mi se da je ovako bila i juče.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. I meni se više sviđa ovako kako je
9 sada, znači od severa ka jugu.

10 SVJEDOK: [simultani prevod] Kada smo mi pomagali muslimanskim
11 izbeglicama i pokušavali da im pružimo što je moguće više humanitarne pomoći,
12 nalazili smo se na lokaciji koju sada ne mogu da vidim na fotografiji ove
13 veličine.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, čini mi se da ste to juče označili,
15 zar ne? I stavili ste reči "izbeglice".

16 SVJEDOK: [simultani prevod] Tako je. I bili smo samo malo severnije od
17 područja koje sam ja označio kao područje sa izbeglicama.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] To je juče označeno, gospodine
19 Živanoviću. Da li želite da to uradi ponovo?

20 G. ŽIVANOVIĆ: Ja mislim da je on juče rekao gde je došao 12. jula, kada
21 je do... sa onog... položaja 02, ali da nije izričito rekao da je na tom
22 položaju i ostao tokom evakuacije. E, zato sam postavio to pitanje. Inače, sećam
23 se da je on označio ovo mesto gde je došao.

24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, svakako. Vi ste sto postotno u

25

26

27

28

29

30

1 pravu i zbog toga pre jednog minuta sam tražio da budete malo konkretniji, zato
2 što je svedok već opisao da je počeo od jednog mesta i završio na drugoj
3 lokaciji.

4 G. ŽIVANOVIĆ: Dobro. Hvala.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, možemo li sada malo da umanjimo
6 fotografiju? Mislím da je sada u redu.

7 Gospodine majore, od Vas ću zatražiti da na ovoj slici, na ovoj
8 fotografiji iz vazduha, označíte lokacije gde ste se Vi nalazili 12. jula 1995.
9 Dakle počnimo od one lokacije koju ste juče označili kao lokacije sa
10 izbeglicama, a onda nastavite kako Vam drago. U redu.

11 SVJEDOK: [simultani prevod] Ova prva lokacija koju sam označio je
12 lokacija sa izbeglicama.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim Vas da ponovo napišete
14 "izbeglice".

15 SVJEDOK: [obilježava]

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja pokušavam da Vam pomognem, gospodine
17 Živanoviću, a ne da Vam odmognem ili da Vas prekidam.

18 SVJEDOK: [simultani prevod] Druga lokacija je lokacija gde se nalazila
19 kuća sa travnjakom gde su se 12-og okupili muškarci koje su izdvojili. I moj
20 položaj 12-og od jutarnjih časova kad sam došao na položaj, samo malo severnije
21 od tačke 02, je bila lokacija koja se nalazila tačno između dva ova područja.
22 Dakle to je bio moj položaj 12-og. A moji ljudi, pripadnici UNPROFOR-a, su se
23 nalazili kako na tom području, kako u toj lokaciji, tako i u lokaciji gde su
24 bile izbeglice.

25 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Onda stavite LVD pored Vaše lokacije,
26 jer to su Vaši inicijali. Hvala.

27

28

29

30

1 Jeste li bili na bilo kojoj drugoj lokaciji tog dana, koja bi se videla
2 na ovoj fotografiji iz vazduha?

3 SVJEDOK: [simultani prevod] Na kraju dana sam se pešice vratio do našeg
4 kompleksa, dakle putem do našeg kompleksa gde se nalazio Holandski bataljon.
5 Dakle to je ono područje kojim sam se kretao više puta gore-dole.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislite na glavnu cestu?

7 SVJEDOK: [simultani prevod] Da, na glavnu cestu.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Živanoviću.

9 G. ŽIVANOVIĆ:

10 P: Da li ste i 13. jula bili na ovoj istoj lokaciji, kada... koju ste
11 označili sada?

12 O: Kao što sam već rekao, tokom noći poručnik Koster je pružio pomoć
13 tako što je napravio jedan tunel u obliku slova V, latinicom, malo prema severu,
14 dakle bliže lokaciji gde sam se ja nalazio 12-og. I 13-og je moja pozicija bila
15 malo severnija, bliže kući sa travnjacima, ali to opšte, generalno područje.

16 P: Hvala Vam. Da li možete da mi kažete koliko je vojnika UNPROFOR-a
17 učestvovalo, pored Vas, u ovom... u ovoj pomoći izbeglicama?

18 O: Kad bih morao da sad napravim procenu, zavisno kog dana i zavisno u
19 koje vreme kog dana, između 30 i 40 vojnika UNPROFOR-a.

20 P: Kad ste pomenuli slov V, da li to mislite da je to slovo V formirano
21 od vojnika ili možda od transporterera Ujedinjenih nacija?

22 O: Od vozila UN-a. Možete da vidite na video snimku da su transporteri
23 bili pozicionirani na taj način da su bili poređani u obliku slova V.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Je li možete da nam kažete koliko je ukupno transportera učestvovalo
2 u tome?

3 O: Ovi transporteri koje smo koristili da bi napravili ovaj oblik, slovo
4 V, njih je bilo ukupno četiri.

5 P: Vi ste na ovo mesto došli po uputstvu, po naređenju Vašeg
6 pretpostavljenog. Čini mi se da se on zove Gren... Groen, pardon, i da je on
7 imao čin kapetana. Da li je to tačno?

8 O: Tačno je.

9 P: Tokom 12. i 13. jula, da li ste bili Vi u vezi sa njim?

10 O: Ujutro 12-og sam i dalje bio pod komandom kapetana Groena. U trenutku
11 kad sam otišao u područje gde su se nalazile izbeglice, kapetan Groen se povukao
12 sa ostatkom svoje čete koja je prvobitno bila locirana u bazi u Srebrenici, u
13 gradu, a od tog trenutka sam direktno potpadao pod komandu bataljona, tako da
14 više nije bilo nikakve direktne veze između mene i kapetana Groena od tog
15 trenutka. Što znači da kad sam došao u područje sa izbeglicama, bio sam direktno
16 pod komandom komande bataljona.

17 P: Kad kažete komande bataljona, da li možete da kažete oficira pod
18 kojom... pod čijom ste komandom bili?

19 O: Pukovnik Karremans.

20 P: Hvala Vam. Tokom ova dva dana, Vi niste od njega dobili neko
21 naređenje da radite nešto drugo, sem ovoga što ste radili?

22 O: Tokom ta dva dana nisam imao nikakav lični kontakt sa njim, već je to
23 išlo preko dežurnog oficira u operativnoj prostoriji ili preko majora Frankena.
24 On je bio drugi pretpostavljeni u bataljonu. I, naravno, ja sam razgovarao sa

25

26

27

28

29

30

1 majorom Frankenom da vidim šta smo mi mogli da uradimo da se prilagodimo
2 situaciji, ali u tom trenutku nismo činili nikakve velike promene, u tom
3 trenutku na toj lokaciji.

4 P: Da li je... A da li ste dobijali neka uputstva od majora Frankena ili
5 dežurnog oficira da radite nešto drugo osim ovoga što ste radili, što ste već
6 inače radili?

7 O: Ne.

8 P: Gospodine Van Duijn, Vi ste juče rekli da u početku, kad ste došli u
9 Potočare i kad je počeo transport izbeglica, da u početku nije vršeno izdvajanje
10 muškaraca. Da li možete da mi kažete koliko dugo je to trajalo?

11 O: Ne znam tačno da li su ti muškarci bili izdvojeni od samog početka.
12 Kao što sam rekao, ja nisam video niti primetio, niti mi je iko dao ikakva
13 obaveštenja o tome da su oni bili izdvojeni na samom početku. Ukoliko Vas
14 interesuje moja procena, ja mislim da je to bilo u toku prva dva sata ovog
15 transporta.

16 P: Ako sam Vas dobro razumeo, da li to znači da prva dva sata transporta
17 nije bilo izdvajanja muškaraca?

18 O: Ja nisam to video niti mi je iko to rekao. Ja ne znam da li se to
19 desilo ili ne. Znam samo da posle jednog sata ili dva sata sam dobio
20 obaveštenje, a i sâm sam video da su muškarce izdvojili.

21 P: Hvala Vam. Pored Vas je prošao dosta veliki broj vozila kojima je
22 transport... kojima su transportovane ove izbeglice. Bilo je autobusa i kamiona.
23 Da li ste Vi videli da se u neka od tih vozila toči gorivo?

24 O: Ne, to nisam video.

25 P: A da li ste čuli da je točeno gorivo možda na nekoj malo lokaciji
26 severnije od Vas?

27

28

29

30

1 O: Ne.

2 P: Juče ste takođe govorili o prekidu transporta 12. jula. Rekli ste da
3 su uveče srpski vojnici otišli u Bratunac da slave. Da li su Vam možda rekli da
4 je to veliki praznik, pravoslavni praznik, Petrovdan, i da su tim povodom otišli
5 u Bratunac?

6 O: Ne, nisu mi to rekli. Samo su mi rekli da su išli u Bratunac u hotel
7 *Fontana* da tamo slave.

8 P: U toku te noći Vi niste imali prilike da vidite srpske vojnike tu gde
9 ste bili?

10 O: Oprostite. U to vreme sam bio u bazi Holandskog bataljona i tamo
11 uopšte nije bilo srpskih vojnika.

12 P: Hvala. A, oprostite, Vi ste bili severno u bazi Holandskog bataljona,
13 a u... tamo, dok niste došli do baze, da li ste viđali srpske vojnike ili u
14 samom krugu te baze, u dvorištu?

15 O: Oni srpski vojnici koje sam video dok sam išao iz lokacije gde su se
16 nalazile izbeglice do baze Holandskog bataljona su bili vojnici koji su
17 učestvovali u prozivci, koje sam video 12-og uveče.

18 P: Da, o tome ste govorili, hvala. Vi ste, 13. jula, rekli da ste bez
19 prisustva srpskih vojnika jedan broj izbeglica otpremili autobusima ka
20 muslimanskoj teritoriji i, naravno, pri tom niste vršili razdvajanja. Da li
21 možete da mi kažete, otprilike, koliko je tom prilikom muškaraca otišlo
22 autobusima?

23 O: Bilo bi mi veoma teško da to sad proračunam. Mogu da Vam dam samo
24
25
26
27
28
29
30

1 jednu procenu. I kad bih to uradio, rekao bih 100 do 150 Muslimana koje smo
2 mogli da zadržimo sa njihovim porodicama.

3 P: Po dolasku srpskih vojnika, znači 13. jula oko pola 9 ujutru, Vi ste
4 nastavili isto on... na isti način da radite sa njima kao i prethodnog dana?

5 O: Tako je.

6 P: Ništa se nije izmenilo zbog toga što ste Vi ove... prethodno ovu
7 grupu Muslimana poslali autobusima?

8 O: Kad su srpski vojnici ponovo došli na tu lokaciju, na moju lokaciju,
9 13-og, od tog trenutka je ponovo počelo izdvajanje muškaraca. Naravno, to su
10 radili srpski vojnici, kao što su to radili 12-og na isti način.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da niste odgovorili na pitanje,
12 gospodine majore. Pitanje je bilo: "Ništa se nije promenilo usled toga što ste
13 Vi pre toga poslali ovu grupu Muslimana u autobusima dalje?"

14 Dakle to je bilo pitanje. To jest, drugim rečima, koliko ja razumem
15 pitanje gospodina Živanovića, to što ste Vi uspjeli da pošaljete jednu grupu
16 muškaraca zajedno sa porodicama u autobusima pre nego što su stigli srpski
17 vojnici, ta činjenica nije imala nekih posledica, nije imala nekih posledica na
18 ono što se desilo kasnije, zar ne? To je ono što Vas je pitao.

19 SVJEDOK: [simultani prevod] Nije bilo nikakvih posledica ni po mene, ni
20 po funkcionisanje Holandskog bataljona. Radili smo na isti način kao što smo
21 radili i 12-og. Jedina razlika je bilo to što su srpski vojnici izdvojili ove
22 muškarce.

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Živanoviću, je li Vam to
24 dovoljan odgovor na pitanje.

25 G. ŽIVANOVIĆ: Hvala Vam, časni Sude.

26

27

28

29

30

1 P: Vi ste nam takođe juče rekli da po odlasku izbeglica iz Potočara 13.
2 jula 1995. godine, da je ostalo dosta nekih njihovih ličnih stvari. Pa ste
3 između ostalog rekli da je bilo fotografija, da je bilo ćebadi. Moje je pitanje:
4 da li su, pored fotografija i ćebadi, da li ste videli možda lične isprave?
5 Drugim rečima, lične karte, pasoše, vozačke dozvole, dozvole za nošenje oružja i
6 tako nešto slično.

7 O: Video sam pasoše na travnjaku ispred "bele kuće". Ako se ne varam,
8 one ostale fotografije i ćebad o kojima sam juče govorio i drugi lični predmeti
9 su ostali na lokaciji sa izbeglicama. Na toj lokaciji sam video ćebad,
10 fotografije. Nisam video na toj lokaciji sa izbeglicama pasoše. Pasoše sam video
11 samo na travnjaku ispred "bele kuće".

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A šta je sa ličnim kartama, vozačkim
13 dozvolama, dozvolama za nošenje oružja?

14 SVJEDOK: [simultani prevod] Ne, to nisam video.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hvala.

16 G. ŽIVANOVIĆ:

17 P: Da li ste videli oružje možda?

18 O: Nisam video kod muslimanskih izbeglica nikakvo oružje.

19 P: Izvinite, nisam rekao kod izbeglica, nego među ovim stvarima koje su
20 ostale posle odlaska izbeglica.

21 O: Ne, nisam video nikakvo oružje.

22 P: Hteo bih da Vas pitam... Juče ste govorili o blokadnim položajima
23 koje ste pre pada Srebrenice, tačnije 10. jula, Vi, odnosno Vaše jedinice,
24 zauzimali. Da li nam možete reći da li se...su ti blokadni položaji bili na putu
25
26
27
28
29
30

1 između Srebrenice i Zelenog Jadr?

2 O: Ne znam gde je Zeleni Jadar, tako da ne mogu da odgovorim na to
3 pitanje.

4 P: Da li... da li ste... Koji broj oklopnih transportera je učestvovao u
5 pravljenju ovog blokadnog položaja, da li znate?

6 O: Isprva, ono za šta ja znam, koji je bio pod kontrolom kapetana
7 Groena, bilo je šest transportera na različitim lokacijama. Blizu moje lokacije,
8 kao što sam već izjavio, uveče 9-og na 10-i, ja sam otišao sa dva transportera,
9 ali ukupno ih je bilo 6, koliko ja znam.

10 P: Nešto ću da Vas pitam. Da li je možda pri povratku, Vašem, ka
11 Srebrenici, došlo do iskliznuća nekog transportera sa puta?

12 O: Ne jedan od mojih transportera.

13 P: Je l' Vi za to uopšte ne znate, niste videli taj transporter ili...
14 ili samo nije bio pod Vašom komandom?

15 O: Nijedan transporter koji je bio pod mojom komandom nije sleteo s
16 puta.

17 P: Ja ne znam da l' ste me razumeli. Ja sam uopšte pitao da l' Vi znate
18 da je neki transporter Ujedinjenih nacija, dakle koji je formirao taj blokadni
19 položaj, sleteo sa puta prilikom vraćanja ka Srebrenici. Znači nezavisno, ne
20 kažem da je bio pod Vašom komandom, nego uopšte.

21 O: Tokom povratka za Srebrenicu ja nisam čuo da su neki transporteri
22 sleteli s puta.

23 P: Je l' možete da mi kažete koliko dugo je trajao taj Vaš povratak za
24 Srebrenicu?

25 O: Da li mislite povratak sa blokadnog položaja ka bazi ili ka tački 02?

26 P: Ja mislim upravo o ovom povratku o kome ste u prethodnom... na
27 prethodno pitanje dali odgovor.

28 O: Ako mislite na povratak, dakle povratak od transportera na severu ka
29
30

1 bazi, odnosno bataljonu, bazi u Potočarima, to je bilo početkom 11-og i trajalo
2 je manje-više ceo dan, do početka večeri.

3 P: Ne, nisam mislio na to. Mislio sam na blo... na povratak sa blokadnog
4 položaja ka Srebrenici, sa vašeg blokadnog položaja koji ste imali, znači, 10.
5 jula ka Srebrenici.

6 O: Od 10-og ja sam bio na blokadnom položaju, a 11-og smo se polako
7 vraćali ka bazi čete Bravo, koja se nalazila u centru Srebrenice, tako da nam je
8 trebalo celo jutro.

9 P: Da se vratite od blokadnog položaja do centra Srebrenice?

10 O: Da.

11 P: Rekli ste juče takođe da je dolazilo do ograničavanja konvoja
12 Ujedinjenih nacija i da je to - ovih humanitarnih konvoja - i da je to bilo
13 posebno izraženo marta i aprila 1995. godine. Da li ste znali zbog čega je
14 dolazilo do ograničenja tih konvoja?

15 O: Zato što srpske snage nisu dozvolile da konvoji uđu i postojala su
16 dva tipa konvoja: isključivo humanitarni konvoji za izbeglice na tom području i
17 konvoji za nas, za naše snabdevanje. Pod time mislim na Holandski bataljon.

18 P: A da li znate zbog čega je sprečavan ulazak tih konvoja? Zbog čega je
19 dolazilo do ograničenja tih konvoja? Da li ste čuli nešto o tome?

20 O: Ne znam zašto su srpske snage to uradile.

21 P: Ta nestašica se sigurno odrazila i na Vas, i Vaše vojnike. Da li je
22 to tačno?

23 O: Da, to je tačno.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li Vam je uopšte palo na pamet da možete da pitate, recimo Vaše
2 starešine, iz kojih razloga ne dolazi... ne dolaze one stvari koje su Vam
3 potrebne?

4 O: Da, naravno. Govorili smo stalno o tome i objašnjenje je bilo da
5 srpske snage nisu davale dopuštenje koje je bilo potrebno kako bi konvoji
6 prošli.

7 P: Niste pitali svoje starešine da li srpske snage daju neko objašnjenje
8 za to?

9 O: To je bilo objašnjenje: nije data dozvola.

10 P: Vi ste bili u kontaktu i sa srpskim snagama, srpskim oružanim
11 snagama, srpskom vojskom. Da li je to tačno?

12 O: Da, to je tačno.

13 P: Da li ste njih možda pitali zbog čega Vam se ne dozvoljava pristup
14 tim stvarima koje su Vam tako potrebne, recimo kao što je hrana i tako?

15 O: Da, naravno, govorili smo o tome kao i o nekim regionalnim aspektima.

16 P: Šta su Vam rekli, zbog čega je dolazi do tog ograničavanja dolaska
17 konvoja?

18 O: Ne sećam se da su mi dali neko objašnjenje osim toga da nisu znali
19 zašto konvojima nije data dozvola. Dozvola je bila data na jednom drugom
20 položaju blizu, kod mesta koje se zvalo Žuti most, ali to nije bilo moje
21 područje.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Treba nešto da se razjasni. Ovo je
23 suviše uopšteno, način na koji Vi postavljate pitanje, gospodine Živanoviću.

24 U to vreme, gospodine majore, Vi ste bili poručnik i komandir voda, zar
25 ne?

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: [simultani prevod] Da.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] I Vi ste upravo rekli da ste bili u
3 kontaktu sa srpskim snagama - tako je to bilo Vama predloženo maločas i potvrdno
4 ste odgovorili na to pitanje, a zatim ste dodali da ste o tom pitanju, o kome
5 sada, dakle, govorimo, razgovarali sa pripadnicima srpskih snaga. Da li biste
6 mogli biti malo konkretniji? Sa kime ste razgovarali, sa nekim starešinom ili
7 pak sa običnim vojnicima, oficirima, generalima? Sa kime? Komandantima?

8 SVJEDOK: [simultani prevod] Blizu jednog od mojih posmatračkih mesta,
9 Romeo, bio je jedan bunker srpskih snaga. To je bilo odmah izvan enklave. I
10 tamošnji komandir je bio u redovnom kontaktu sa srpskim vojnicima koji su bili u
11 bunkeru, a ja lično, tokom šest meseci sam bio u kontaktu sa njima u više
12 navrata i, naravno, govorili smo o regionalnim aspektima, incidentima na liniji
13 razgraničenja koji su se odigrali nekoliko nedelja ranije, i, naravno, govorili
14 smo i o tome da nismo dobijali namirnice i opremu, ali nije bilo drugih
15 komandira ili Srba višeg čina tamo.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine majore.

17 G. ŽIVANOVIĆ:

18 P: Samo još jedno pitanje vezano za ovu temu. Da li Vam je iko od ljudi
19 sa kojima ste kontaktirali povodom tih ograničenja humanitarne pomoći, rekao da
20 se to primenjuje zato što taj deo te pomoći odlazi muslimanskim oružanim snagama
21 u enklavi?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine.

2 G. THAYER: [simultani prevod] Ulažem prigovor. Nisam to maločas uradio
3 jer je pitanje u više navrata bilo postavljeno i on je odgovorio da nije dobio
4 konkretnu informaciju od srpskih snaga u pogledu toga zašto se ograničava
5 snabdevanje konvojima.

6 [Sudije vijećaju]

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, odgovorite na pitanje, ali
8 ovo će biti poslednji put da govorimo o tome, osim ukoliko ne bude nekog
9 drugačijeg pristupa tome.

10 Ja dopuštam da se postavi pitanje, nakon što sam se posavetovao sa
11 svojim kolegama, iz jednostavnog razloga zato što se ono konkretno odnosi na
12 ljude sa kojima ste bili u kontaktu, tako da ono nije tako opšte prirode kao što
13 su druga bila. Ovo je veoma konkretno pitanje. Ograničite se na ljude sa kojima
14 ste bili u kontaktu, koje ste upravo opisali i sa kojima ste razgovarali kada
15 ste govorili o ograničenjima. Šta Vam je bilo rečeno ili da li Vam je iko od
16 njih rekao koji je razlog zašto su konvoji ograničeni? Da li je razlog za to bio
17 što ta humanitarna pomoć ide za muslimanske oružane snage u enklavi? Da li se
18 sećate da li Vam je neko od tih srpskih vojnika tako nešto rekao?

19 SVJEDOK: [simultani prevod] Časni Sude, ne sećam se toga.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine majore.

21 G. ŽIVANOVIĆ:

22 P: Ja ću imati samo još dva pitanja vezano za prethodnu temu koja se
23 odnosi na Vaš povratak sa blokadnih položaja ka Srebrenici. Da li možete da mi
24 kažete koliko su oni bili udaljeni od grada?

25

26

27

28

29

30

1 O: Zavisi kako biste opisali grad. U suštini, naši položaji bili su na
2 ivici Srebrenice, na južnoj strani, tako da smo u suštini i dalje bili na
3 području Srebrenice, a povlačenje koje smo obavili se izvršilo u više faza, tako
4 da je teško sada dati neku procenu, ali rekô bih da se radi o nekoliko
5 kilometara.

6 P: Hvala Vam.

7 G. ŽIVANOVIĆ: Ja nemam više pitanja.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Živanoviću. I hvala
9 što ste se Vi držali vremena koje je prethodno bilo najavljeno za unakrsno
10 ispitivanje.

11 [Pretno vijeće i sekretar se savjetuju]

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, mislim da treba ovo da uradimo.
13 Tako ćete me bolje čuti. Pretpostavljam da želite da se sačuva ova slika sa
14 oznakama.

15 Gospodine majore, molim Vas, budite tako ljubazni, potpišite je, molim
16 Vas, a zatim će sekretar da je učini besmrtnom u spisu ovog Suda.

17 SVJEDOK: [obilježava]

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. A kasnije ćemo dodeliti broj
19 tome, kada budete ponudili to na usvajanje.

20 U redu. Odbrana gospodina Beare. Gospodine Meek, Christopher Meek.

21 G. MEEK: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine majore, gospodin Meek će Vas
23 sada ispitivati. On je branilac gospodina Beare.

24 Izvolite.

25

26

27

28

29

30

1 G. MEEK: [simultani prevod] Hvala, časni Sude, ali mi nemamo pitanja za
2 ovog svedoka.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Puno Vam hvala, gospodine Meek.

4 Odbrana gospodina Nikolića? Gospodin Stephane Bourgon - on, zajedno sa
5 gospođom Nikolić, brani optuženog Nikolića - će Vas sada unakrsno ispitivati.
6 Rekli ste da će Vam biti potrebno pola sata. To je Vaša procena.

7 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

8 Unakrsno ispituje g. Bourgon:

9 [Branilac ispituje putem prevodioca]

10 P: Dobar dan, gospodine majore. Ja imam svega mali broj pitanja za Vas,
11 budući da moj klijent nije bio uključen u aktivnostima o kojima ste Vi govorili.

12 Tokom Vašeg iskaza postavljena su Vam brojna pitanja u vezi Vaših
13 saznanja o vojsci bosanskih Srba i u tom smislu da li ćete se složiti sa mnom da
14 u vreme kada ste tamo bili, dakle od januara do jula, informacije kojima ste
15 raspolagali Vi i Holandski bataljon, a koje se odnose na strukturu i
16 organizaciju vojske bosanskih Srba, je bila ograničena na ono što ste dobili pre
17 nego što ste tamo bili razmešteni?

18 O: Da, slažem se s time.

19 P: Da li biste se složili da razlog za to je da Vaš bataljon, dakle
20 Holandski bataljon, nije imao sposobnost prikupljanja obaveštajnih informacija
21 ili se pak nije služio svojom obaveštajnom službom tokom šest meseci dok ste Vi
22 tamo bili?

23 O: Holandski bataljon je nastojao da se koristi svime što je imao na
24
25
26
27
28
29
30

1 raspolaganju kad je reč o prikupljanju obaveštajnih informacija, ali u pravu ste
2 kada govorite o obaveštajnim informacijama izvan enklave. Mi nismo dobijali
3 nikakvu podršku niti imali neka sredstva u tom smislu.

4 P: Hvala. Juče Vam je postavljeno nekoliko pitanja u vezi jedne osobe za
5 koju ste Vi rekli da je to major Nikolić. Na osnovu Vaših odgovora tužiocu, ja
6 sam shvatio da ste Vi rekli da je major Nikolić bio veoma dobro poznat
7 pripadnicima Holandskog bataljona?

8 O: Da, to je tačno.

9 P: Da li biste mogli da potvrdite da major Nikolić je uistinu bio
10 ključna ličnost u događajima koji su se odigrali 12. i 13. jula 1995. godine?

11 O: Ne znam da li je on bio ključna ličnost, ali mogu samo da kažem ono
12 što sam lično video tokom ta dva dana i onih nekoliko dana pre toga, a to je da
13 je major Nikolić bio na lokaciji, da je bio u kontaktu sa ljudima koje sam video
14 na lokaciji i koji su imali ključnu ulogu u tim događajima tokom ta dva dana, a
15 to su dakle Mane i Staljin.

16 P: A kada govorite o te dve osobe, major Nikolić je bio nadređen
17 Staljinu koji je bio nadređen Manetu?

18 O: Da, to je tačno.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Bourgon, zaista ne volim kada
20 se ovakve stvari dešavaju, ali imamo tehnički problem. Rečeno mi je da izvan
21 sudnice sinkronizacija između zvuka i slike više ne funkcioniše. Taj problem
22 mora da se razreši, tako da je od mene zatraženo da napravimo kraću pauzu kako
23 bi se to rešilo. To se ne tiče nas u sudnici, ali to jeste problem izvan
24 sudnice.

25

26

27

28

29

30

1 Napraviti ćemo pauzu od pola sata, a tokom tog vremena će se ovaj problem
2 rešiti i onda ćemo nastaviti pretres. Hvala.

3 ... Kratka pauza počela u 15.06h

4 ... Sjednica nastavljena u 15.40h

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li je sve rešeno? Hvala.

6 Ja se još jedanput izvinjavam Vama, gospodine Bourgon, i Vama, gospodine
7 majore.

8 Možete nastaviti. Hvala.

9 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

10 P: Imam svega još nekoliko pitanja za Vas. Prvo se odnosi na Vaša
11 saznanja u vezi osobe koju zastupam u ovom predmetu. Ja sam pročitao sav Vaš
12 materijal koji se tiče Vašeg iskaza i Vašeg prethodnog iskaza i želeo bih samo
13 da potvrdim, odnosno da zatražim od Vas da potvrdite da tokom vremena kada ste
14 bili u Bosni nikada niste naišli niti čuli za nekoga koji se zvao potporučnik
15 Drago Nikolić?

16 O: Ne sećam se takvog nečeg.

17 P: I takođe bih želeo da potvrdite da niste naišli ni na koga niti čuli
18 za nekoga ko se zvao oficir za bezbednost ili načelnik bezbednosti Zvorničke
19 brigade.

20 O: Nisam nikada čuo ni o tome.

21 P: A ako Vas sada upitam da li Vam je poznato da je Zvornička brigada
22 bila jedna od brigada koje su bile u sastavu Drinskog korpusa, da li biste mogli
23 danas ili da li ste u ono vreme mogli tako nešto da potvrdite?

24 O: Znam da u ono vreme, nakon što sam se pripremao za misiju, imao sam
25 prilično dobru predstavu o srpskim jedinicama koje su bile u tom kraju i čuo sam

26

27

28

29

30

1 za Zvorničku brigadu, u smislu da je ona bila na tom području, ali to je sve što
2 bih sada mogao da kažem.

3 P: Hvala. Moje poslednje pitanje, odnosno još par pitanja, odnose se na
4 Vaša saznanja u vezi čoveka za koga ste rekli da je general Mladić.

5 Na osnovu Vašeg ličnog iskustva, da li biste se složili sa mnom kada
6 kažem da je general Mladić bio karizmatični vođa koji je znao kako da svoje
7 prisustvo učini evidentnim?

8 O: On je imao izvesnu mračnu karizmatičnost i znao je da se koristi
9 svojim telohraniteljima i da tako svima predoči da je on prisutan.

10 P: Gospodine majore, premda Vi niste iz iste vojske kao general Mladić i
11 Vi ste viši od generala Mladića, da li biste se složili sa mnom da kada ste se u
12 ta dva navrata sreli sa njime je bilo jedno kudikamo zastrašujuće iskustvo?

13 O: Ne za mene lično.

14 P: Želeo bih da Vas uputim nakratko na Vaš iskaz iz predmeta *Blagojević*.
15 Da li se sećate da ste svedočili u tom predmetu?

16 O: Sećam se.

17 P: U tom predmetu od Vas je zatraženo da opišete držanje generala
18 Mladića u oba navrata kada ste se s njime sreli. I Vaš odgovor, a citiram
19 transkript iz predmeta *Blagojević*, stranica 1114, dakle 1114, Vaš odgovor je
20 sledeći: "On je izdavao naređenja kada je to želeo, ali proces je bio u toku i
21 kao i u svakoj vojsci kada najviši starešina dođe na lice mesta i želi nešto da
22 promeni, on to i može jer je on komandant."

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Da li se slažete s onim što ste izjavili u predmetu *Blagojević*? Da li i
2 danas stojite pri tome?

3 O: Ako je to tačan citat, ali... onako kako ste Vi to pročitali, da, i
4 dalje stojim pri tome.

5 P: Hvala, majore. Nemam više pitanja.

6 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vama, gospodine Bourgon.

8 Sada prelazimo na Odbranu gospodina Borovčanina. Gospodin Lazarević će
9 Vas unakrsno ispitivati, gospodine majore.

10 G. LAZAREVIĆ: Dobar dan, časni Sude. Dobar dan, majore.

11 Unakrsno ispituje g. Lazarević:

12 P: Gospodine majore, hteo bih prvo da ustanovimo u koliko navrata ste Vi
13 svedočili, bilo pred vojnim organima, holandskim državnim organima i pred ovim
14 Tribunalom. Ako se ja ne varam, prvu izjavu koju ste dali..., u stvari, je bilo
15 popunjavanje upitnika za potrebe Međunarodnog krivičnog tribunala za bivšu
16 Jugoslaviju. Da li se sećate toga?

17 O: Sećam se da sam popunjavao upitnike, ali se ne sećam koji tačno
18 upitnik je trebao da služi za koje telo.

19 P: Hvala Vam na odgovoru. Samo ako bi Vam možda pomoglo da Vam pokažem
20 taj upitnik. Ja imam ovde *hard copy* tog upitnika, ako hoćete da vidite samo da
21 li je to tô. To je jedan dokument od četiri strane.

22 O: U redu.

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Je li ovo skenirano, gospodine
24 Lazareviću?

25 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Ne, časni Sude, samo sam hteo da
26 proverim je li ovo rukopis svedoka. Samo sam hteo da on to potvrdi.

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu.

2 Nek se to onda stavi na grafoskop.

3 SVJEDOK: [simultani prevod] Da, ovo je upitnik koji sam ja popunio.

4 G. LAZAREVIĆ: Ako možete samo da mi odgovorite, pošto ja nisam uspeo da
5 nađem datum kada je ovo...ovaj upitnik popunjavan, ako možete možda da mi kažete
6 da li se sećate kada bi to otprilike bilo kada ste to popunjavali?

7 O: Ne, ne sećam se kad sam to popunio.

8 P: Hvala Vam lepo.

9 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Ovaj dokument mi više neće trebati.

10 P: [na B/H/S-u] Takođe, Vi ste dali izjavu Tužilaštvu ovog Tribunala 25.
11 oktobra 1995. godine. Da li se toga sećate?

12 O: Mislim da je to bila izjava /prevod engleskog transkripta: "iz
13 Assena"/.

14 P: No, u svakom slučaju, to je izjava koju ste dali tužiocima ovog
15 Tribunala i na njoj se nalazi datum 25. oktobar 1995. godine. Ima li razloga da
16 sumnjamo u to? Mogu i taj dokument da Vam predočim ako hoćete.

17 O: Molim Vas.

18 Da, sećam se ovog dokumenta.

19 P: Takođe, Vi ste davali izjavu i Kraljevskoj vojsci Holandije. Ona se
20 zove "Operativna obrada Srebrenica". To je *debriefing*. Možete li nam reći kada
21 ste izjavu dali u *debriefingu* pred Kraljevskom vojskom Holandije?

22 O: Možete li da mi pokažete taj dokument?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: [simultani prevod] Svakako.

2 O: Ovo je prevod *debriefinga* koji je takođe održan u Assenu i, koliko se
3 ja sećam, u holandskoj verziji. Ukoliko se ja dobro sećam, stoje i datumi, ali
4 ja se sada ne sećam tačno kad je održan taj *debriefing*.

5 P: No, u svakom slučaju, ne osporavate da ste dali izjavu i da je to
6 prevod Vaše izjave?

7 O: Da, tačno je.

8 P: Takođe ste, prema obaveštenju koje smo mi dobili od Tužilaštva, dali
9 još jednu izjavu u *debriefingu* 12. i 13. septembra 1995. godine. Da li se toga
10 sećate? To je duža izjava od 20 strana. Da li se toga sećate možda?

11 O: Mogu li i to da vidim?

12 Ovo je cela izjava koju sam ja dao u Assenu.

13 P: E, hvala Vam najlepše. Dakle to je ta Vaša izjava.

14 I nakon toga, 2002. godine, 11. novembra, Vi ste ovde svedočili u Den
15 Haagu pred Parlamentarnom komisijom Kraljevine Holandije. Da li se toga sećate?

16 O: Ne sećam se datuma, ali jesam, svedočio sam u toj parlamentarnoj
17 istrazi.

18 P: Ako mislite da može da pomogne... Ali verujte mi na reč, to je taj
19 datum na ovom dokumentu. Ipak pogledajte.

20 O: Da, tačno je.

21 P: Hvala najlepša. I, samo još za kraj, Vi ste ovde svedočili već pred
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ovim Tribunalom u predmetima protiv generala Krstić i protiv pukovnika
2 Blagojevića i Jokića. Mislim da to nije sporno.

3 O: Ne, nema.

4 P: Hvala Vam najlepša. Sad kada smo pogledali zajedno sve Vaše izjave,
5 da li mi možete reći postoji li još neka izjava koju ste davali bilo vojnim
6 organima, bilo državnim organima Holandije, bilo tužiocima Haškog tribunala ili
7 neka druga, a za koju mi nis... mi ne znamo ili Vam je ja sad nisam pokazao, da
8 tako kažem?

9 O: Ja ne mogu da Vam kažem da li postoji još neka izjava. Čini mi se da
10 su ovo sve.

11 P: U redu. Hvala Vam lepo. I prilikom davanja ovih brojnih izjava, što u
12 *debriefingu*, što pred Parlamentarnom komisijom, što u Vašim svedočenjima, Vi ste
13 uvek govorili istinu, je l' tako, prema Vašem najboljem sećanju? Da li je to
14 tačno?

15 O: Da, tačno je.

16 P: Hvala najlepša. Gospodine, kada ste dolazili da svedočite i kada ste
17 imali pripremu sa tužiocem, da li Vam je gospodin Thayer, za koga imamo podatak
18 da je sa Vama radio ovu pripremu, pokazao ove Vaše izjave koje sam Vam sada ja
19 pokazao?

20 O: Da, govorili smo o tome. Da.

21 P: I da li ste imali prilike da pregledate te izjave, da se upoznate sa
22 njihovom sadržinom, pa čak da stavite i primedbe na tačnost nekih navoda u Vašim
23 izjavama, a naime radi se o nekim, kako su ovde navedene, greške u kucanju,
24 kojima se pogrešno četvrtak 13. jul 1995., pogrešno navodi da je to, u stvari,
25 14. jul 1995. i da ste Vi izvršili ispravku u Vašim izjavama kada ste o tome
26 razgovarali sa tužiocem?

27

28

29

30

1 O: Tačno je.

2 P: Hvala lepo. I samo da Vas pitam, Vi ste znači upoznali se sa
3 sadržinama Vaših izjava, pregledali ste ih, stavili primedbe. Sada, da li
4 ostajete pri svemu što ste izjavili u tim Vašim izjavama?

5 O: Da.

6 P: Hvala lepa.

7 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, hteo bih da se ovaj
8 dokument pokaže svedoku. Ja, nažalost, nisam to ubacio u elektronsku sudnicu jer
9 smo ga suviše kasno dobili, ali mislim da možemo da ga stavimo na grafoskop i da
10 će se dobro videti.

11 P: [na B/H/S-u] Majore Van Duijn, tokom Vašeg jučerašnjeg svedočenja
12 shvatio sam da ste sa Vašim APC-em zauzeli položaj na zaštitnom punktu 02 i da
13 ste tom prilikom videli, na tom mestu gde ste bili, videli dolazak pripadnika
14 Vojske Republike Srpske. Da li se sećate tog dela Vašeg svedočenja?

15 O: Taj deo mog svedočenja se donekle razlikovao zato što smo mi prvo
16 zauzeli položaj u tački 02. Kasnije, zbog granatiranja koje je bilo dosta
17 intenzivno na toj tački 02, mi smo zauzeli drugi položaj, to je bilo 11-og, malo
18 severnije od tačke 02, ali sa tog novog položaja smo mogli da vidimo tačku 02 i
19 raskrnicu.

20 P: U redu. Ja prihvatom potpuno ovo što ste Vi rekli.

21 Možete li sada pogledati ovaj dokument koji se nalazi na *ELMO*-u. I, mi
22 smo ga dobili od Tužilaštva. I tu je navedeno da ste Vi već obeležavali poziciju
23 02. Da li je ovo što se vidi zaokruženo u donjem delu ove slike, da li je to

24

25

26

27

28

29

30

1 pozicija 02 koja se nalazi na raskršću, znači ovaj donji krug?

2 O: Ovo što sada označavam je raskrsnica koju smo mi nazivali tačkom 02.

3 P: Hvala lepo. To je bilo i moje shvatanje. Tako sam ja razumeo ovaj Vaš
4 crtež. A...

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak, gospodine Lazareviću.
6 Molim sekretara i sudskog poslužitelja da daju svedoku jedan flomaster u boji i
7 molim da on ponovo označi taj krug koji nam je ranije pokazao. Molim Vas da
8 stavite opis pored toga. Kažite 02.

9 SVJEDOK: [obilježava]

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Točka 02. I molim Vas da stavite Vaše
11 inicijale.

12 SVJEDOK: [obilježava]

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala.

14 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Hvala Vam, časni Sude.

15 P: [na B/H/S-u] Možete li sad označiti taj drugi zaštitni položaj na
16 koji ste se povukli nakon položaja 02?

17 O: To bi bilo malo severnije od tačke 02. Mora da je bilo negde ovde.

18 P: Hvala Vam najlepše. I ako možete da obelež...

19 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Možemo li malo da uvećamo sliku. Hteo
20 bih da vidim šta piše dole. Piše tačka 02. Hteo bih da vidim celu sliku. Dakle,
21 šta ovde piše? Je li ovo Vaš rukopis?

22 SVJEDOK: [simultani prevod] Ako mogu da objasnim, ovo je skica koju
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sam ja lično napravio. Položaj transporterera na tački 02, gde smo se mi prvo
2 stacionirali - tamo smo bili samo nekoliko sati - a kasnije su se transporteri
3 pomerili malo severnije, tako da je bio po jedan sa obe strane puta. Mislim da
4 je ovo malo jasnije prikazano na ovoj skici. Ja sam hteo da pokažem gde su se
5 nalazili naši transporteri u to vreme.

6 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A ovaj ostatak ovoga što piše, je li to
8 isto Vaš rukopis?

9 SVJEDOK: [simultani prevod] Samo ovo na dnu stranice je moj rukopis, a
10 ovaj rukopis sa strane je rukopis onih koji su me ispitivali.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala lepo.

12 Gospodine Lazareviću.

13 G. LAZAREVIĆ:

14 P: Možete li, svedoče, samo na, ovoj, drugom krugu kojeg ste nacrtali,
15 koji otprilike predstavlja poziciju na koju ste se povukli sa pozicije 02,
16 obeležiti, da je to... da se radi o drugoj poziciji? Olovkom.

17 O: [obilježava]

18 P: Hvala Vam najlepša. Znači, sada tu, gde smo napisali "*second*
19 *position*", to je mesto na kome Vi vidite dolazak srpskih snaga, snaga Vojske
20 Republike Srpske, je li tako?

21 O: Da. To je bio položaj gde sam ja proveo noć između 11-og i 12-og i
22 gde je stigao narednik Mulder sa posmatračkog položaja Mike i ujutru 12-og su
23 stigle srpske snage na taj položaj.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I Vi ste tokom svedočenja govorili o srpskim snagama koje dolaze iz
2 dva pravca, je li tako?

3 O: Da, tako je.

4 P: Možete li označiti prvi pravac - strelicom - iz koga dolaze srpske
5 snage, dakle prve te jedinice koje dolaze iz jednog pravca?

6 O: Prvi srpski vojnici koje smo mi videli da prelaze preko polja sa
7 istočne strane i onda su došli do puta na tački 02. I kad su tamo očistili kuće
8 s te strane, onda su krenuli ka severu, prema našoj lokaciji. Nadam se da je ovo
9 dovoljno vidljivo.

10 P: Ta strelica koju ste sad nacrtali, koja pokazuje pravac kuda su došle
11 srpske snage, da li je to pravac u kom... u kome su se nalazile osmatračnice
12 Romeo i Quebeck? Iz tog pravca su došli?

13 O: Romeo i Quebeck su bili na severoistoku, ali dalje. Na osnovu
14 izveštaja koje smo mi dobili, srpske snage su došle pored kompleksa u
15 Potočarima, s istočne strane, onda su prešli preko polja i stigli do ceste.

16 Ako pogledate izveštaje, to bi trebalo da budu one iste snage koje su
17 prešle preko polja, pošto su bile prethodno na istočnoj strani kompleksa.

18 P: Da, hvala Vam lepa. Samo ako možete još da nacrtate ove druge srpske
19 snage koje ste videli, još tu jednu strelicu iz kog su pravca došle te druge
20 srpske snage koje ste videli.

21 O: [obilježava] Druge snage su došle sa severa, putem sa severa prema
22 jugu.

23 P: U redu. Sad ako možete pored ovih strelica da napišete VRS da bi
24 znali da identifikujemo ovaj Vaš marker na karti.

25

26

27

28

29

30

1 O: [obilježava]

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da bismo bili malo precizniji, možete
3 li pored ovog poslednjeg unosa, gde ste napisali VRS, dodati i još broj 1.

4 SVJEDOK: [obilježava]

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] I molim Vas da dodate broj 2 kod
6 prethodnog unosa.

7 SVJEDOK: [obilježava]

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala.

9 G. LAZAREVIĆ:

10 P: I imam samo još jedno pitanje. Mislim da mi više neće biti potrebna
11 ova karta. To pitanje nije vezano za nju toliko konkretno. Ali u koje se vreme
12 to dešava, kada vidite te prve snage srpske, kada vidite ove druge koje dolaze?
13 Možete li odrediti malo preciznije kada se to dešava?

14 O: To je bilo ujutru 12-og. Mora da je bilo negde oko 10 sati ujutro.

15 P: Hvala Vam najlepša.

16 G. LAZAREVIĆ:

17 P: Noć između 11. i 12. jula Vi ste proveli na tim položajima, je li
18 tako?

19 O: Na položajima koji su bili samo malo severnije od tačke 02.

20 P: Da. Hvala Vam najlepša. I tu noć, po našim podacima oko 00.15 časova,
21 znači odmah nakon ponoći, pored Vaših tih položaja prošla je jedna velika grupa
22 izbeglica, masa ljudi - kako bi se to opisalo.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Kol'ko se ja sećam, to je bilo nešto pre ponoći, oko 11 sati, oko 12
2 možda, ali to je bila grupa narednika Muldera. Ona je dolazila u pratnji velikog
3 broja izbeglica koji su stizali sa područja osmatračkog mesta Mike.

4 P: Nije toliko značajno da li je to baš bilo 15, 20 minuta ili sat
5 vremena ranije ili kasnije. Ono što mene zanima u vezi te velike grupe izbeglica
6 koja je tuda prošla, da li ste među njima primetili ljude koji su imali oružje.

7 O: Ja se toga ne sećam.

8 P: Hvala Vam lepo. Majore, tokom Vašeg jučerašnjeg svedočenja Vi ste u
9 više navrata pominjali kapetana Maneta i, konkretno na 52. strani transkripta,
10 rekli ste da Vam je on saopštio da će izbeglice biti transportovane van enklave
11 i hteo je da zna da li će vojnici Ujedinjenih nacija ostati ili će se vratiti u
12 bazu; da Vam je on praktično dao mogućnost da izaberete da li ćete ostati tu ili
13 ćete se vratiti u bazu Ujedinjenih nacija. Sećate li se tog dela svedočenja?

14 O: Sećam se toga.

15 P: Kad smo već na temi kapetana Maneta, Vi ste i prepoznali tog čoveka
16 na snimcima i iz Vašeg svedočenja se očigledno vidi da ste imali dosta kontakta
17 sa njim. Da li ste primetili da on ima oznaku koja bi određivala njegov čin na
18 uniformi?

19 O: Ne sećam se nikakvog čina na uniformmi.

20 P: A da li Vam je on rekao da je njegov čin kapetan, ili neko drugi
21 možda?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne, to mi je on rekao lično.

2 P: On je dakle lično rekao. Hvala.

3 U trenutku kada ste od kapetana Maneta saznali, odnosno kad Vas je
4 obavestio i pitao, praktično, da li Vi hoćete da ostanete tu na licu mesta ili
5 hoćete da se vratite u bazu, Vi ste ovde doneli odluku da ostanete. Mene zanima
6 da li ste tu odluku doneli Vi sami ili ste se prethodno konsultovali sa nekim od
7 Vaših pretpostavljenih.

8 O: Ne, ja sam sâm doneo tu odluku zato što je to bilo u skladu sa
9 prethodnim uputstvima koje smo dobili od komande našeg bataljona da samo pružamo
10 humanitarnu pomoć. I u to vreme sam ja mislio da bi bilo najbolje da to uradimo
11 tako što ćemo ostati na tim položajima.

12 P: Tako sam i ja shvatio da je to bila Vaša lična odluka i ja to
13 prihvatom.

14 Tokom nastavka Vašeg svedočenja, jučerašnjeg - to je takođe na strani 53
15 zapisnika, redovi od 9 do 12 - rekli ste da ste bili u kontaktu sa majorom
16 Frankenom i da ste od njega čuli takođe da je on upoznat sa činjenicom da će
17 izbeglice biti transportovane. I tada je Vama praktično postalo jasno da će se
18 to stvarno i dogoditi, je li tako?

19 O: Da. U mojim kontaktima sa majorom Frankenom on je meni potvrdio da je
20 i on takođe čuo u raznim razgovorima da će se to desiti i da izbeglice treba da
21 budu transportovane izvan enklave.

22 P: Dakle major Franken je to već znao kada ste ga Vi pozvali, je li
23 tako?

24 O: Da, to je tačno. U suštini je bio iznenađen da se to već dešavalo.

25

26

27

28

29

30

1 P: I iz ovoga, i iz Vašeg odgovora, možemo li zaključiti da je dogovor o
2 evakuaciji izbeglica postignut na daleko višem nivou nego što ste to bili Vi i
3 kapetan Mane, koji ste bili tamo na samom terenu?

4 O: Ne znam da li je bilo takvog dogovora. Ono što je bilo jasno je da ne
5 samo na mom nivou, već i na višem nivou je bilo govora o evakuaciji izbeglica.

6 P: U redu. Ja prihvatom da Vi ne znate možda detalje, naravno, oko toga
7 ko je dogovarao, kad je dogovarao, ali znate li da se pukovnik Karremans
8 sastajao sa generalom Mladićem, da je bilo razgovora o tome, da su održani neki
9 sastanci u hotelu *Fontana* na kojima su se te stvari dogovarale?

10 O: U to vreme mi nije bilo poznato da se drže sastanci jer, u suštini,
11 ja sam imao suviše svog posla.

12 P: U redu. Naravno. Iz Vašeg odgovora shvatam da ste za to saznali, ali
13 kasnije, verovatno putem sredstava informisanja ili kroz čitanje *NIOD* reporta
14 ili tako.

15 O: O tome sam kasnije čitao, ali se ne sećam da je nekakav takav
16 sporazum bio napravljen.

17 P: Dobro. Tako sam i ja razumeo Vaš odgovor.

18 I, u jednom trenutku tokom Vašeg jučerašnjeg svedočenja pomenuli ste da
19 ste Vi bili - iskoristit ću termin koji ste Vi iskoristili u Vašem svedočenju -
20 "*human chain*", kako biste pokušali da smirite izbeglice da ne bi zavladala
21 panika među njima. Da li se sećate toga?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, sećam se.

2 P: I ako sam ja dobro razumeo Vaša svedočenja u prethodnim suđenjima,
3 izgleda da je već bio jedan stampedo izbeglica koji se desio neposredno pre nego
4 što ste Vi stigli, gde su ljudi gazili jedni druge, gde je bilo mučnih tih
5 scena, pokušaja da se probiju napred i da je to bio razlog što ste postavili taj
6 ljudski štit. Je li to tačno?

7 O: Takođe sam čuo za nekakav stampedo, ali mi je bilo jasno da je
8 potrebno da napravimo taj ljudski lanac kako bi sprečili da ljudi smrve jedni
9 druge, ili pak ukoliko neko padne, da bude zgažen, tako da je to bio razlog
10 zašto smo tako postupili.

11 P: I tokom gledanja ovih video snimaka koji su nam pokazivani, a i
12 izjava nekih drugih svedoka, izgleda da je tamo postojala ne samo taj "human
13 chain" koji ste rekli, već da su postojale i višebojne trake koje su
14 preprečavale put i odvajale fizički izbeglice od srpskih vojnika. Je li tačno?

15 O: To sam takođe video na video snimku, ali to je bilo pre nego što sam
16 došao na tu lokaciju.

17 P: Hvala Vam lepo. Vi, naravno, onda i ne znate ko je postavio te trake?
18 Tada još niste bili stigli?

19 O: To je tačno.

20 P: No kada ste stigli tamo, možete li mi reći koliki je, u metrima, bio
21 razmak između izbeglica i prvih srpskih vojnika koji su bili tamo?

22 O: U suštini, srpski vojnici koji su bili najbliži izbeglicama su bili
23 Mane i Miki, jer su oni bili sa mnom i stajali smo manje-više na 20-25 metara
24 iza mojih vojnika koji su bili obrazovali ljudski lanac.

25

26

27

28

29

30

1 P: Dakle, Mane i Miki su stajali praktično odmah pored Vas, a drugi
2 vojnici su bili udaljeni 20 do 25 metara. Je li to Vaše svedočenje?

3 O: Da, to je tačno.

4 P: Sada bih hteo da zajedno pogledamo jedan kratki insert iz videa koji
5 je već prikazivan ovde. Video nosi oznaku [na engleskom] V0003914.

6 [simultani prevod] To je broj sa spiska 65ter, P02007.

7 [Gleda se video-snimak]

8 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Počinje u 19.34 i ide do 19.50. Ukupno
9 ima nekih 15-ak sekundi.

10 [Gleda se video-snimak]

11 G. LAZAREVIĆ: U redu.

12 P: Ovo što smo videli sada na ovom snimku, da li je to upravo ta tampon
13 zona u kojoj hodaju Vaši vojnici, s jedne strane su izbeglice, a sa druge strane
14 srpski vojnici? Je li to tô o čemu smo upravo sad govorili?

15 O: Ovaj video snimak mora da je urađen otprilike u vreme kada sam došao,
16 tako da to i nije baš način kako je to bilo organizovano, ali slični.

17 P: Samo još jedno pitanje. Gledajući ovaj video, primetio sam ove
18 vojnike *DutchBata*. Oni su svi imali oružje, koliko sam ja mogao da vidim na ovom
19 videu. Je li to tako?

20 O: I ja sam to video, da.

21 P: Vi ste već odgovorili na pitanje kolege Živanovića u pogledu vremena
22 kada ste Vi prvi put primetili da je počelo razdvajanje muškaraca od ostalih

23

24

25

26

27

28

29

30

1 izbeglica. Mene sad zanima jedna druga stvar u vezi sa tim. Rekli ste da Vas je
2 Mane, kapetan Mane, informisao da je razlog zbog koga se muškarci razdvajaju
3 provera da li među njima ima ratnih zločinaca, po spisku koji imaju. Citirô sam,
4 znači, Vaše svedočenje ovde, stranu 54 transkripta, red od 21 do 24. Dakle mene
5 sad zanima konkretna činjenica tog spiska.

6 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Molim da se svedoku predoči dokument 4
7 D15. Nažalost, prevod ovog dokumenta još uvek nije urađen, premda je ponuđeno
8 usvajanje u spis. Ima već izvesnog vremena od tada. Imali smo izvesne probleme
9 sa prevodom. Ja ću pokušati ovo da prevedem. Možda je bolje da pročitam na
10 B/H/S-u, jer je ovo spisak imena, a mene interesuje samo zaglavlje, naslov ovog
11 dokumenta.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, postupimo upravo kako ste i Vi
13 predložili, gospodine Lazareviću.

14 G. LAZAREVIĆ:

15 P: Majore Van Duijn, ovde je dokument koji je napisan na B/C/S-u i koji
16 ima sledeći naslov: "Spisak ratnih zločinaca poznatih komandi 1. lake pešadijske
17 brigade, koji su vršili ratne zločine na području opštine Bratunac, Srebrenica,
18 Milići, Vlasenica i Skelani, za koje postoje indicije da se nalaze u
19 Srebrenici".

20 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Molim da pogledamo dno druge stranice,
21 jer se tu vidi datum dokumenta. To je stranica pre ove. Sledeća. Još jedna.

22 Moj koordinator za predmet mi kaže da je to pretposlednja. U redu. Sad
23 vidimo datum.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: [na B/H/S-u] I ovde vidite, na kraju samog dokumenta piše: "Bratunac,
2 12.07.1995. godine". Da li ste ikada ranije videli ovaj dokument?

3 O: Ne, nikada nisam video ovaj dokument.

4 P: Međutim iz naslova dokumenta, iz spiska ljudi, iz datuma ovog
5 dokumenta, zar se ne može izvesti zaključak da on potvrđuje upravo ono što je
6 Vama kapetan Mane rekao, da postoji spisak osumnjičenih ratnih zločinaca i da je
7 to ono što ste i Vi saznali od Maneta o postojanju ovakvog spiska?

8 O: Nikada nisam video ovaj spisak, ali ako je datum tačan, onda, čini se
9 da to potvrđuje ono što mi je Mane rekao.

10 P: Hvala Vam najlepše. Tokom Vašeg svedočenja juče, Vi ste pomenuli
11 jedan incident sa vojnikom koji je bio u crnoj uniformi i koji je pokušao da
12 izvuče jednog mladića iz grupe izbeglica vukući ga za vrat. To je na zapisniku
13 strana 58, redovi 24 i 25. Međutim ostalo je nejasno juče da li je kapetan Mane
14 uspeo da tog vojnika odvrati od toga što je radio i da ga istera iz prostora u
15 kome su se nalazili izbeglice.

16 O: Časni Sude, pre nego što odgovorim na ovo pitanje, mogu li na ekranu
17 da vidim transkript, jer na oba ekrana vidim spisak.

18 Hvala. Sad vidim.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Poslužitelj će Vam sada pomoći.

20 SVJEDOK: [simultani prevod] Sada to vidim. Hvala.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod]

2 P: Želite li da ponovim pitanje?

3 O: Ne, pročitao sam ga, hvala. Kapetan Mane je zaustavio vojnika i na
4 moj zahtev ga je uklonio sa te lokacije, a mladić je ostao sa svojom porodicom.

5 P: [na B/H/S-u] Dakle, kao i u brojnim situacijama pre toga, kapetan
6 Mane je uvažio Vašu intervenciju i postupio po njoj. Je li tako?

7 O: Bilo je teško izabrati trenutak kada se može uložiti neki zahtev, ali
8 svaki put kada sam nešto tražio od kapetana Maneta, on me je podržao i muškarci
9 su ostajali sa svojim porodicama.

10 P: Hvala Vam lepa. Vi ste za ovog čoveka koji je pokušao da izvuče tog
11 mladića naveli da je imao crnu uniformu i to je očigledno različita od one koju
12 je nosio Mane i njegovi vojnici. Je li tako?

13 O: Da, to je tačno.

14 P: Da li iz toga možemo zaključiti da ovaj čovek u crnoj uniformi nije
15 pripadao jedinici kapetana Maneta?

16 O: Ne znam. Manje-više su uniforme bile mešane, ali njegova ukupna
17 uniforma, ili crna uniforma, je bila drugačija od onih koji su drugi nosili.

18 P: Ali, majore Van Duijn, Vi ste videli postrojavanje jedinice kojom
19 komanduje kapetan Mane. Taj čovek u crnom očigledno nije bio na tom
20 postrojavanju. Je li tako?

21 O: Ne znam. Ne znam da li je bio tamo ili ne.

22 P: U redu. Majore, pre Vas je ovde, pred ovim Tribunalom, svedočio još
23 jedan pripadnik *DutchBata*, tada major, a sada pukovnik Boering, i on je u svom
24 svedočenju potvrdio da se ukrcavanje izbeglica u autobuse 12. jula vršilo na

25

26

27

28

29

30

1 više mesta. Znači ne samo na jednom mestu, nego da je bilo više mesta na koje su
2 izbeglice ulazili u autobuse. Da li je i Vaše iskustvo isto kao i njegovo?

3 Govorim o 12. julu.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite.

5 G. THAYER: [simultani prevod] Ne ulažem prigovor na sadržaj pitanja, ali
6 već smo imali neke odluke kad je reč o navođenju imena nekih konkretnih svedoka
7 koji su svedočili.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da je ovo pitanje koje može da
9 se postavi.

10 Izvolite, nastavite.

11 SVJEDOK: [simultani prevod] Ja nemam nikakve informacije o ukrcavanju, o
12 tome da je ukrcavanje izbeglica se odvijalo na više lokacija. Ne znam ništa o
13 tome.

14 G. LAZAREVIĆ:

15 P: Ali da li ste uopšte tog 12. jula videli majora Boeringa, koji se
16 nalazio tu u prostoru gde su bili izdvojeni muškarci, znači oko te kuće gde su
17 bili muškarci odvojeni?

18 O: Ne sećam se da sam se tog dana, u to vreme, sastao sa majorom
19 Boeringom.

20 P: U redu. Na osnovu onoga što ste Vi obeležavali na onom *aerial*
21 *photographu* juče, ja sam shvatio da su izbeglice bile ne samo u zoni koju ste Vi
22 obezbeđivali, već da su se nalazile i u samoj zgradi UN baze. Je li to tačno?

23 O: Bilo je izbeglica i u zgradi u UN bazi. To je tačno.

24 P: Iz Vašeg svedočenja proizlazi da ste Vi noć 12-og na 13-i spavali u
25
26
27
28
29
30

1 bazi. Da li ste tamo videli izbeglice?

2 O: Ne sećam se toga. Jednostavno sam otišao u bazu, razgovarao sa mojim
3 komandantom i majorom Frankenom i nakon toga sam otišao pravo u krevet.

4 P: Da, ali iz Vašeg prethodnog odgovora sam shvatio da Vi znate da su se
5 izbeglice nalazile i u prostorijama zgrade UN baze, ali kad ste došli, znači, Vi
6 se ne sećate da li ste ih videli ili ne. Ili ste sigurni da su oni već bili
7 otišli?

8 O: Koliko se sada mogu prisjetiti, tokom noći 12-og na 13-i još uvek je
9 bilo izbeglica u logoru. Ja se jednostavno ne sećam da sam ih tamo video te
10 konkretne noći.

11 P: A da li znate ko je možda obezbeđivao evakuaciju tih izbeglica koji
12 su se nalazili u UN bazi?

13 O: Ne znam.

14 P: I... hvala Vam lepo. Pre nego što ste otišli na odmor u UN bazu, Vi
15 ste videli da je Manetova jedinica postrojena, je li tako, i da odlazi?

16 O: Ne sećam se postrojavanja Manetove jedinice. Video sam da je ona
17 otišla, kao što mi je i Mane rekao. Nakon toga sam otišao u bazu i na putu do
18 tamo sam video ono prozivanje koje sam pomenuo. Tamo je bio Staljin.

19 P: U redu. To je ono na šta sam ja mislio, ali oni su svakako otišli,
20 jer sutra kada ste došli njih nije bilo, je li tako?

21 O: To je tačno.

22 P: Da li ste primetili da li je neka jedinica Vojske Republike Srpske
23 ostala u Potočarima tokom noći?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: To nisam video i nisam čuo da je poručnik Koster nešto izvestio u tom
2 smislu.

3 P: I nemate, naravno, ni podatak da je bilo ko od vojnika Vojske
4 Republike Srpske tokom noći 12-og na 13-i ulazio u bazu UN-a među izbeglice? Je
5 li tako?

6 O: Nemam nikakvih informacija o tome. Ne.

7 P: Hvala Vam najlepše. Sada bih hteo da Vam predočim jedan drugi
8 dokument Odbrane.

9 [simultani prevod] To je dokument 4 D17. Imamo ga i na B/H/S-u, to jest
10 on je samo na B/H/S-u; čekamo prevod. Da, to je dokument.

11 [na B/H/S-u] Gospodine, ja pretpostavljam da Vi ne razumete B/C/S, ali
12 ću Vam sugerisati šta ovde piše i postoje prevodioci koji će potvrditi tačnost
13 onog što Vam ja predočavam. Dakle, u gornjem levom uglu piše: "Republika Bosna i
14 Hercegovina, Generalštab Armije". Piše i broj dokumenta koji je sad manje
15 relevantan. Piše datum 12.7.1995. godine i piše da je on primljen ili poslat u
16 13.25 sati. I on je poslat, odnosno dostavlja se predsedniku Predsedništva
17 Republike Bosne i Hercegovine preko komande 1. korpusa, čiji je komandant
18 brigadni general Mustafa Hajrulahović Talić.

19 [simultani prevod] Molim da nakratko pogledamo drugu stranicu ovog
20 dokumenta da vidimo potpis i pečat.

21 [na B/H/S-u] I autor ovog dokumenta je načelnik štaba, brigadni general
22 Enver Hadžihasanović.

23 Možemo li sad da se vratimo samo ponovo na prvu stranu?

24 Samo... Dakle... dakle, gospodine, ovde me interesuje jedna rečenica u
25 ovom dokumentu. Ona glasi ovako: "Organizovali su napad prema Potočarima. Noćas
26 oko 23.00 sati imali smo 15.000 do 20.000 izbeglica koji su sjedili u zoni
27 ratnih dejstava, zajedno sa 300 boraca Armije BiH, u kampu u Potočarima."

28
29
30

1 Ja pretpostavljam da Vi niste imali prilike da vidite ovaj dokument do
2 sada. Međutim ovo pominjanje 300 boraca Armije BiH koji se nalaze u kampu u
3 Potočarima, da li to odgovara, makar po broju, Vašem iskustvu u vezi sa brojem
4 ljudi u Potočarima? A naime da li među muškarcima koji su se tamo nalazilo bilo
5 300 boraca?

6 O: Nikada ranije nisam video ovaj dokument, ali brojevi koji se tu
7 pominju, kao i 15.000 do 20.000 izbeglica u kampu, kao i 300 boraca Armije BiH
8 mi se čine netačni.

9 P: Ali ako pogledamo broj muškaraca, vojno sposobnih, koje ste Vi tamo
10 videli, složiti ćete se da ih je bilo sigurno više od 300?

11 O: Nikada nisam video muškarce niti neke druge izbeglice tokom noći 12-
12 og na 13-i i ne sećam se da su oni bili borci Armije BiH. Kada pogledate ukupan
13 broj muškaraca koje sam video tokom dva dana i muškaraca koji su bili izdvojeni,
14 mora da je bilo više od 300, mora da je bilo više od 300, 350 ljudi.

15 P: A za Vas kao profesionalnog vojnika, šta ovaj termin "borac"
16 predstavlja? Kako Vi to razumete?

17 O: Izraz "borac" se ne koristi često. Izraz koji se koristi je "vojno
18 lice", a razlika za to je nositi uniformu i biti u sastavu jedne vojne jedinice.
19 Tako da je to, u suštini, definicija "vojnog lica", ali izraz "borac" nije izraz
20 kojim se koristim ja niti koji se koristi u holandskoj vojsci.

21 P: U redu, ali onda da to drugačije formulišemo i da kažemo pripadnik
22 vojne jedinice. Vi ste sad rekli da se to može prepoznati po tome što nose

23
24
25
26
27
28
29
30

1 uniformu i oružje, je li tako?

2 O: Holandska definicija ne spominje naoružanje, ali to može da bude deo
3 definicije, da.

4 P: Ako bi holandski vojnik odbacio oružje i skinuo uniformu i obukao
5 civilno odelo, da li bi time prestao da bude vojnik Holandije - u pokušaju da
6 izbegne zarobljavanje?

7 O: On bi i dalje bio vojnik holandske vojske.

8 P: Hvala Vam lepo. To jest ono što sam hteo da saznam.

9 I još jedna stvar u vezi sa ovim dokumentom. Ovaj, podaci o ovome da
10 postoji nekih 300 boraca koji se nalaze među civilima u Potočarima, on je morao
11 da dođe sa lica mesta, je li tako? Od 28. divizije? Kako bi inače mogao...mogla
12 komanda 1. korpusa saznati za te podatke i dalje ih proslediti Predsedništvu?

13 O: Ne znam.

14 P: I na kraju hteo bih da prođem kroz još jednu temu koju ste Vi
15 spominjali u Vašem svedočenju, a to je pitanje pasoša za koje ste tokom Vašeg
16 jučerašnjeg svedočenja rekli da ste ih pronašli na travnjaku ispred "bele kuće",
17 a koji su pripadali ljudima koji su sedeli u toj kući i to se nalazi na
18 zapisniku strana 71, red od 11 do 16. Sećate li se toga što ste rekli juče?

19 O: Da, sećam se.

20 P: Hvala lepo.

21 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Molim da se svedoku sada pokaže dokazni
22 predmet 4 D36. Na engleskoj verziji to je strana 5, pasus 8.

23 PREVODILAC: Ispravka prevodioca: strana 8, pasus 8.

24 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Za naše klijente, na B/H/S-u referenca
25 je strana 7, pasus 7.

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine, ovo je izjava koju ste dali istražiteljima Haškog
2 tribunala, koju sam Vam već predočio i koju ste potvrdili kao svoju. Datum je
3 25.10.1995. godine.

4 Pogledajte sada paragraf 8, a ja ću videti. Ovde piše: [simultani
5 prevod] "Svuda po polju pored stanice autobusa sam video lične stvari koje su
6 pripadale Muslimanima. Bilo je pasoša i drugih papira koji su ležali svuda
7 naokolo."

8 [na B/H/S-u] Vi ste već rekli da je ova Vaša izjava tačna, i korektna, i
9 data prema Vašem najboljem sećanju, a takođe ste rekli da niste imali nikakvih
10 primedbi osim onih koje sam Vam već naveo. Dakle da li ostajete pri ovoj izjavi
11 da su se nalazili pasoši kod autobuske stanice na livadi?

12 O: Možda su tada bila moja sećanja takva. Govorio sam o pasošima. Sada
13 se ne sećam da sam video pasoše igde oko autobuske stanice, već samo oko "bele
14 kuće", ali moguće je da je neko sastavljao izveštaj, neko drugi, a ne ja - osoba
15 koja je mene, recimo, saslušavala.

16 P: Da li Vi to hoćete da kažete da je u Vašu izjavu uneto nešto što Vi
17 niste rekli?

18 O: Ja se ne sećam da sam spominjao pasoše tada, ali isto tako je moguće
19 da su moja sećanja tada uključivala i pasoše. Sada, kad razmišljam o tome, ja se
20 ne sećam nikakvih pasoša sem onih koji su bili na travnjaku ispred "bele kuće".

21 P: Gospodine, ovo je bilo oktobra 1995. godine, kada je Vaše pamćenje
22 bilo veoma sveže. To se dešava neposredno nakon tih događaja. Da li se slažete
23 da je Vaše pamćenje bilo bolje 1995. godine, nego sada, 11 godina nakon toga?

24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da, moguće je da je bilo bolje tada. Bilo mi je svežije pamćenje,
2 tako je.

3 P: Samo da bi identifikovali to mesto o kome je ovde bilo reči, koliko
4 se otprilike nalazi autobuska stanica daleko od "bele kuće"?

5 O: Ja mislim da nije više od 150 do 200 metara.

6 P: Hvala lepo. I to je sa suprotne strane asfaltnog puta, je li tako?

7 O: Da, suprotno od UN-ove baze.

8 P: I... hvala. Dakle iz ovoga bi mogli zaključiti da su se pasoši
9 nalazili...

10 [simultani prevod] Čini mi se da je došlo do nesporazuma u transkriptu.
11 Jeste li Vi rekli da je bilo sa suprotne strane od baze UN-a ili na istoj
12 strani?

13 O: Ne, to je bilo sa suprotne strane UN-ove baze. Ja sada govorim o
14 "beloj kući".

15 P: [na B/H/S-u] Da, ja razumem da se "bela kuća" nalazila na suprotnoj
16 strani, ali ovde je pitanje bilo oko autobuske stanice. Kol'ko se... da li se
17 autobuska stanica nalazi na istoj ili na suprotnoj strani na kojoj je, znači,
18 baza Ujedinjenih nacija?

19 O: Kol'ko se ja sećam, autobuska stanica je bila sa iste strane kao i
20 UN-ova baza.

21 P: Da, slažem se sa Vama. To je... to samo da ispravimo ovo u
22 transkriptu.

23 I, iz ovoga bi mogli zaključiti dakle da su ti pasoši bili u malo širem
24 regionu razbacani, a ne samo ispred "bele kuće"? Da li prihvatate ovu moju tezu?

25 O: Moguće je da je bilo pasoša i na nekim drugim mestima.

26

27

28

29

30

1 P: Juče ste u Vašem svedočenju rekli da ste pokupili pasoše koje ste
2 našli i da ste ih stavili u džepove. Možete li mi otprilike reći koliko je to
3 pasoša bilo koje ste pokupili?

4 O: Dok mi se nisu napunili džepovi, znači negde 20 do 25 pasoša.

5 P: Da, videli smo Vaš snimak iz tog vremena u kratkim pantalonama i to
6 bi otprilike bio neki broj, maksimalni, koji može da stane u Vaše džepove. Ali
7 kada ste pokupili te pasoše, da li ste ih otvarali da vidite čiji su to pasoši?

8 O: Nekoliko sam otvorio, da.

9 P: Dakle otvorili ste nekoliko, ali ne svih 20 do 25, kol'ko ste ih
10 imali. Je li to Vaše svedočenje?

11 O: Da, tako je.

12 P: I kada ste otvorili pasoše, ta lica čiji su pasoši bili, da li su to
13 sve bili muškarci?

14 O: Koliko se ja sećam, da.

15 P: U redu. I ta lica... tih nekoliko pasoša koje ste otvorili i ti... -
16 videli da su ti muškarci - da li ste lično poznavali bilo koga od tih lica
17 koje... čiji ste pasoš našli?

18 O: Ne.

19 P: Dakle nikog niste poznavali? Vi lično niste ulazili u "belu kuću", je
20 li tako - unutar same "bele kuće"?

21 O: Samo sam pogledao unutra.

22 P: Dakle, pogledali ste, ali niste ulazili, je li tako?

23 O: Da, tako je.

24 P: I kad ste pogledali unutra, da li ste prepoznali bilo koga od ljudi
25
26
27
28
29
30

1 koji su bili unutra? Da li je bilo koji od tih koje ste mogli videti Vama lično
2 bio poznat?

3 O: Ne.

4 P: Dakle Vi ne znate identitet lica koja su se nalazila u "beloj kući"
5 kad ste bili tamo?

6 O: Ne.

7 P: I Vaš navod iz jučerašnjeg svedočenja da se radilo o pasošima lica
8 koja su se nalazila u "beloj kući" je, u stvari, samo Vaša pretpostavka? Vi to
9 ne znate da je to činjenica?

10 O: Ja se sećam da mi je jedna osoba rekla, sad se ne sećam ko je bila ta
11 osoba, ali rekla mi je da su te lične stvari koje su se nalazile ispred "bele
12 kuće" pripadale onima koji su bili u "beloj kući".

13 P: Ali Vi to ne možete tvrditi sa sigurnošću, je l' Vi ne znate ni ko su
14 ljudi u "beloj kući", ni čiji su pasoši bili kod Vas?

15 O: Jedino što znam je da kad sam ja ispričao Manetu ovo za pasoše, on je
16 meni potvrdio da ljudi koji se nalaze unutra te kuće, da njima više pasoši ne
17 trebaju.

18 P: Doći ćemo na temu Maneta. Mene sad zanima... Dakle Vi ne znate da li
19 su pasoši koji se nalaze u Vašim džepovima, od kojih ste samo nekoliko
20 pogledali, zaista pripadali onim ljudima koji su bili unutra u "beloj kući", od
21 koga nijednog ne poznajete?

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] On Vam je na to već odgovorio. On Vam
23 je rekao da može samo da se seti da mu je to neko rekô, ali ne zna ko.

24 G. LAZAREVIĆ:

25 P: Samo još jedno pitanje u vezi sa ovim pasošima. Vi takođe ne možete
26
27
28
29
30

1 znati ni da li su lica kojima su ti pasoši pripadali sama bacila pasoše,
2 izgubila pasoše ili im je možda naređeno od strane srpskih vojnika da ih bace,
3 pa su oni to uradili. Vi niste videli trenutak kada su ti pasoši dospeli tamo
4 gde ste ih našli, je li to tačno?

5 O: Da, tako je. Ja tamo nisam bio u to vreme.

6 P: Upravo tako. Majore Van Duijn, mi smo ovde imali svedočenje određenih
7 svedoka Muslimana koji su govorili o tome da su mnogi među njima bacali svoja
8 lična dokumenta kako bi izbegli da budu identifikovani od strane srpske vojske.
9 Da li znate uopšte o tako nečemu?

10 O: Ne, ne znam ništa o tome.

11 P: U redu. Tokom Vašeg jučerašnjeg svedočenja rekli ste da ste u jednom
12 trenutku pitali kapetana Maneta u vezi ovih pasoša i da se on samo namrštio i
13 rekao da njima pasoši više neće trebati i to ste sad i ponovili, praktično. Hteo
14 bih sad ponovo da pogledamo izjavu koju ste dali Tužilaštvu 25. oktobra 1995.
15 godine. To je strana 8, poslednji pasus i početak strane 9.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Nešto sam primetio.
17 Gospodin Thayer hoće nešto da kaže.

18 G. THAYER: [simultani prevod] Časni Sude, možda se radi o problemu sa
19 prevodom, ali mislim da ovo ne odražava precizno svedočenje ovog svedoka u
20 odnosu na ono šta je njemu kapetan Mane rekao.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] On će to da pročita sa transkripta, zar
22 ne?

23 G. THAYER: [simultani prevod] Ja sam mislio da će se čitati iz izjave,
24 ne iz transkripta, časni Sude.

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Lazareviću.

2 G. LAZAREVIĆ: Da, ja sam prvo, u stvari, rekao... izvršio sam, u stvari,
3 pozivanje na transkript od 27. septembra i stranu 92 da bih naveo svedoka kada
4 je on to pričô. Međutim pošto je svedok sada ponovo ispričao taj doživljaj sa
5 kapetanom Manetom i o pasošima, sada bih samo hteo da mu predočim njegovu izjavu
6 datu tužiocima 25. oktobra 1995. godine, i to...

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Vi svakako možete da se pozovete na
8 izjavu ukoliko želite, ali onda to dajte svedoku, ili ako je vrlo kratak deo,
9 možete to sporo da pročitate, tako da može da se prevede.

10 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Ovaj dokument je već na ekranu. Možda
11 bismo mogli...

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Aha, znači, isti dokument.

13 G. LAZAREVIĆ:

14 P: Majore Van Duijn, vidite i sami poslednji pasus ove Vaše izjave i ona
15 govori o Vašem odlasku u "belu kuću" i Vi tu kažete: [simultani prevod] "Ja sam
16 otišao do kuće i popričao sa dva srpska vojnika. U tom trenutku sam se nalazio
17 otprilike pet metara udaljen."

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. To je sam kraj strane 8.

19 Možemo li da se vratimo nazad?

20 Da. Dakle poslednja rečenica u tom pasusu glasi: "U tom trenutku sam se
21 nalazio otprilike pet metara udaljen od kuće."

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Onda, molim Vas, pređite na stranu 9, gospodine Lazareviću.

2 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] A onda na strani 9, prvi pasus: "Pitao
3 sam jednog od vojnika da li tim ljudima više ne trebaju njihove stvari. On mi je
4 odgovorio da im njihove stvari više ne trebaju. Više nisam postavljao pitanja
5 tada, ali pretpostavljam da su svi ovi ljudi pobijeni."

6 P: Iz izjave koju ste dali Tužilaštvu i koju sam Vam upravo sad
7 predočio, proizlazi da ste Vi razgovarali o tome ne sa kapetanom Manetom, nego
8 sa vojnikom o kome se ovde govori kao o drugom srpskom vojniku. Da li se
9 slažete?

10 O: U vreme kada je sastavljena ova izjava, ta priča o pasošima nije bila
11 baš najinteresantnija niti se njoj posvećivalo jako puno pažnje. To je
12 jednostavno bio neki opšti prikaz onoga što se desilo kod "bele kuće".

13 P: Da, ali Vi ste 1995. godine u oktobru već znali ko je kapetan Mane.
14 Je li tako?

15 O: Da, tako je.

16 P: I, ako se ne varam, najmanje 15 puta u ovoj vašoj izjavi Tužilaštvu
17 Vi ste pomenuli njega kao kapetan Mane, je li tako?

18 O: Nisam brojao koliko puta, ali sigurno... siguran sam da sam spominjao
19 njegovo ime u izjavi, da.

20 P: Ali ovde, u delu gde govorite o vašoj sumnji da će ti ljudi biti
21 ubijeni, Vi govorite "drugi vojnik". Vi ne pominjete ime kapetana Maneta uopšte,
22 je li tako?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Možda sam ga spomenuo tokom razgovora, ali iz ovog ili onog razloga
2 njegovo ime nije ušlo u dokument.

3 P: Da li mislite da bi istražiteljima Haškog tribunala koji su sa Vama
4 obavljali razgovor mogla da promakne tako važna stvar da je to bio kapetan Mane,
5 naime da ste Vi rekli da je to kapetan Mane, a da su oni uneli "neki vojnik"?

6 O: Ne mogu da Vam dam objašnjenje zašto je ovo uneto u opštim crtama.
7 Znam kasnije da je detaljnije obrađena ta priča o pasošima i o "beloj kući" i da
8 su se imena i ostali detalji spominjali i u drugim izveštajima.

9 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, je li sada vreme za našu
10 pauzu?

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, upravo sam hteo i ja to da Vam
12 kažem. Napraviti ćemo pauzu od 25 minuta, a onda posle toga je red na Vas,
13 gospođu Fauveau. Koliko Vam treba vremena? Mislim da ste rekli sat i po
14 prvobitno.

15 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Čini mi se da će biti mnogo manje, svega
16 45 minuta.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hvala. U svakom slučaju, ne
18 mislim da ćemo završiti sa ovim svedokom danas, tako da ćete se Vi gospodine
19 morati vratiti i sutra, ali siguran sam da ćete sutra završiti.

20 Znači pravimo pauzu od 25 minuta.

21 ... Početak pauze u 17.11h

22 ... Sjednica nastavljena u 17.41h

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Lazareviću.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

2 P: [na B/H/S-u] Majore Van Duijn, Vi znate gde smo otprilike stali,
3 međutim tokom ove pauze skrenuta mi je pažnja da je bilo nekih nejasnoća u
4 zapisniku tokom Vašeg ispitivanja, pa bih ja hteo samo da raščistimo te dve
5 stvari na koje mi je od strane Tužilaštva skrenuta pažnje.

6 Prva stvar bi bila: kada smo razgovarali o tome koje ste Vi izmene uneli
7 u izjave koje ste davali kada ste radili na ovome predmetu sa gospodinom
8 Thayerom, u zapisnik je ušlo da ste Vi smatrali da treba datum 13-i da se
9 promeni u 14-i. Možete li potvrditi da je, u stvari, obrnuto, da je u izjavama
10 piše 14-i, a da ste Vi rekli da se to sve dešavalo 13-og? Možete li mi to
11 potvrditi?

12 O: Da, tako je.

13 P: Hvala najlepše. I druga izmena, odnosno, ja mislim da se pre svega
14 radi o pitanju prevoda: kada sam Vam citirao Vašu izjavu, ja sam to uradio na
15 B/C/S-u i prevod koji je stigao nije odgovarao u potpunosti transkriptu na
16 engleskom, tako da bih Vam sad ponovo pročitao na engleskom deo Vaše izjave sa
17 jučerašnjeg saslušanja. Radi se o strani 72, redovi 10 i 11.

18 Na pitanje tužioca, [simultani prevod] "A da li Vam je išta rekao
19 kapetan Mane u odgovoru na to?", Vaš odgovor je bio: "On se složio sa mnom,
20 odnosno on se meni nasmešio i rekao mi da tim ljudima više neće trebati pasoš."

21 Dakle to je taj deo transkripta na koji sam se ja pozivao.

22 [na B/H/S-u] Da li se slažete da je to upravo tako bilo?

23 O: Da, tako je.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I sad, kad smo već na temi pasoša, ja sam iz Vašeg svedočenja
2 shvatio da ste Vi radili na sigurnosti na aerodromu Schiphol. Je li tako?

3 O: Imao sam razna zaduženja na aerodromu Schiphol. Jedno od njih,
4 zapravo, poslednje zaduženje je bilo da sam vodio krivične istrage.

5 P: Da, i ovo pitanje, zapravo, prethodi sledećem. Vi, naravno, imate,
6 kao i svaki obrazovan čovek, saznanja o tome da je primarna svrha pasoša
7 putovanje u inostranstvo. Je li tako da je to osnovna svrha zbog koje ljudi
8 imaju pasoše?

9 O: Kao i za identifikaciju.

10 P: Potpuno se slažem, ali osnovno sredstvo identifikacije je lična
11 karta, bar u Bosni u vreme kada ste Vi bili tamo, je li to tačno?

12 O: Ne znam kakav je sistem bio u Bosni. Ja znam da u Holandiji koristimo
13 bilo pasoš, bilo ličnu kartu.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pređite na stvar, gospodine Lazareviću.

15 G. LAZAREVIĆ:

16 P: I ako neko ne bi sa sobom imao pasoš, a imao bi ličnu kartu, to bi
17 bilo sasvim dovoljno da on bude identifikovan, je li tako?

18 O: Da, to je tačno.

19 P: Hvala. Nemam više pitanja u vezi sa tim.

20 I sada bih se vratio ponovo na kapetana Maneta. Mi smo završili pre ove
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pauze sa tim da smo razgovarali o vašoj izjavi i gde se pominju dva srpska
2 vojnika. Međutim nakon ove izjave Vi ste u izjavi Parlamentarnoj komisiji
3 Kraljevine Holandije - na strani 22, osmi pasus verzije na B/H/S-u, a to je na
4 strani 27, četvrti pasus engleske verzije - izjavili sledeće... [simultani
5 prevod] Ovo je naš dokazni predmet 4 D38, stranica 27, četvrti pasus.

6 [na B/H/S-u] I sada ću Vam pročitati ono što je bilo. Na pitanje gospođe
7 Huizinga-Heringa: [simultani prevod] "Vi ste srpskog komandanta suočili s tim
8 pitanjem. Kako je on na to reagovao?"

9 Vaš odgovor je: "Pitao sam ga šta će učiniti sa muškarcima Muslimanima.
10 Ponovo mi je ispričao istu priču, da ih nameravaju ispitivati kako bi saznali da
11 li među njima ima ratnih zločinaca. Na to sam mu rekao da ako nemaju pasoša, ti
12 ljudi mogu dati lažna imena, posle čega ta priča o proveru identiteta više nije
13 vredela. Samo se nasmejao kao da je time želeo reći: 'Oko čega se ti uzbuđuješ?
14 Njima više ne trebaju pasoši.' To je bilo sve što mi je rekao."

15 [na B/H/S-u] Majore Van Duijn, iz Vašeg odgovora koji ste dali na
16 pitanje gospođe Huizinga-Heringa proizilazi da Vama Mane, u stvari, ništa nije
17 rekao, već da ste... da se samo nasmejao, a da ste Vi to...taj njegov gest
18 protumačili onako kako je to navedeno u Vašoj izjavi Parlamentarnoj komisiji. Je
19 li tako? Ovde su korišćene vrlo specifične reči: [simultani prevod] "kao da je
20 time želeo reći", "To je bilo sve što mi je rekao."

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Izvinjavam se, mislim da prevod nije tačan. U prevodu sam čuo: "To je
2 bilo sve što mi je rekao."

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Želite li to ponovo da uradite kako
4 biste bili mirni? Ne vidim u čemu je razlika.

5 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Da, želeo bih ponovo da to uradimo.
6 Časni Sude, mogu da Vam objasnim. U prevodu koji smo čuli na B/H/S-u je rečeno
7 da je Mane rekao da je to bilo sve što mu je rekao, a ovde piše: "Nije mi rekao
8 ništa više osim toga.", a to ima veze sa prethodnim pasusom.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, razumem.

10 Svedok Vas je svakako razumeo, ali prevod je na B/H/S.

11 G. LAZAREVIĆ:

12 P: Dakle, Vi ste ovo razumeli. Iz ovoga proizlazi da Vam on zapravo
13 ništa nije rekao, već da ste samo Vi njegov osmeh protumačili nač...na način
14 kako ste to uradili?

15 O: Kada pogledate transkript sa te istrage koju je vodio Parlament,
16 mogli biste to pomisliti, ali na osnovu osmeha ili pozdrava kapetana Maneta bilo
17 je kao da je hteo da mi kaže: 'Pa zašto se oko toga toliko uzbuđuješ? Njima više
18 ne trebaju ti pasoši.'" To je ono što mi je rekao i to je jedino što mi je bio
19 rekao, jedino objašnjenje koje mi je dao.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Tako da kada čitate transkript te Parlamentarne komisije, mogli biste
2 pomisliti da je bilo još nešto drugo, da sam ja pomislio da je bilo još nešto
3 više, ali nije tako bilo. Ja sam njegov osmeh, njegovo smejanje protumačio kao
4 da mi kaže: "Pa oko čega se ti uzbuđuješ?", a rečenica, "Njima više ne trebaju
5 pasoši.", on je zaista jeste bio izgovorio.

6 G. LAZAREVIĆ: Samo jedan sekund. Ovo je stenografski izveštaj sa Vašeg
7 saslušanja. Ovo su znači upravo reči koje ste Vi izgovorili. To nije prepričana
8 Vaša izjava, već upravo one reči koje ste izgovorili. Je li tako?

9 O: To je tačni transkript, ali ja nisam bio zadužen za stavljanje tačaka
10 ili upitnika u izveštaj.

11 P: Hteo bih sad samo da se vratim na jedno pitanje koje sam propustio
12 tokom Vašeg ispitivanja, vrlo kratko.

13 Kada ste govorili o vašoj poziciji 02, o odbrambenoj poziciji 02, Vi ste
14 pomenuli grupu boraca koji su tu prošli i to je na strani 2... 38.

15 [simultani prevod] Stranica 39, red 1, jučerašnjeg transkripta:
16 "Zapravo, to je bilo dok smo još bili na tački 02. Videli smo veliku grupu
17 muškaraca koji su išli ka Šušnjarima. Dakle od 02 su išli ka osmatračnici Mike,
18 dakle u drugom pravcu, i videli smo kako odlaze, kako nose oružje malog kalibra
19 - muškarci raznih godišta, čak i mladići, dečaci i starci."

20 [na B/H/S-u] Hteo bih samo u vezi ovoga da Vam postavim dva pitanja.
21 Možete li nam otprilike odrediti kada se to dešavalo? U koje je to vreme bilo?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: To je bilo pri kraju popodneva, a ako bih morao da kažem u koliko
2 sati je to bilo, mora da je bilo negde oko 5 ili 6 popodne.

3 P: I samo da bi imali, ovaj, jasnu situaciju u zapisniku, koji je to
4 dan?

5 O: To je bilo 11-og.

6 P: Možete li, makar otprilike, reći koliko ste muškaraca tu videli?

7 O: Ako bih morao sada da iznesem neku procenu, rekô bih između 50 i 100
8 muškaraca.

9 P: Hvala lepo.

10 G. LAZAREVIĆ: Sada bih hteo da ponovo pogledamo jedan deo filma kog...
11 koji smo juče već gledali i tu se radi o dokaznom predlogu... o dokaznom
12 predmetu Tužioca P02047 i to insertu koji počinje od 022451 i traje do 022455.
13 To je, znači, samo nekoliko sekundi.

14 [Gleda se video-snimak]

15 G. LAZAREVIĆ:

16 P: Majore, juče smo, čini mi se, baš u ovom istom trenutku zaustavili
17 ovaj film i Vi ste tu prepoznali Maneta, prepoznali ste prevodioca Mikija. I Vi
18 ste na snimku. Vidite li titl na ovome videu? I na njemu piše: [simultani
19 prevod] "I da vide da li neko želi da ode. To je njihov posao."

20 [na B/H/S-u] Na osnovu tog titla ne možemo tačno da ustanovimo ko kome
21 šta govori ovde i čiji su to reči. Možete li nam Vi potvrditi sledeće: ove reči
22 upućuje kapetan Mane prevodiocu Mikiju, je li tako, da bi one bile, da bi ih on
23 preveo Vama? Da li je to tačan opis onoga što, onoga što vidimo?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Na osnovu onoga što sam video u video snimku, tako je to bilo.

2 P: Hvala Vam lepo.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možemo li se vratiti par sekundi
4 unazad. Mislim da će onda ovo biti jasnije, jer čuje se glas osobe koja poziva
5 Mikija i onda se dalje nastavlja.

6 [Gleda se video-snimak]

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da je sada jasno.

8 G. LAZAREVIĆ:

9 P: Dakle, Mane kaže Mikiju da Vama to saopšti, da Vi vidite da li ima
10 još neko ko želi da ide. Da li se to odnosi na izbeglice koje se tu nalaze?

11 O: Čitajući titl, to se odnosi na izbeglice, ali ako se ispravno sećam
12 ovo nije prevedeno meni. To nije preveo Miki.

13 P: Hvala. Znači. Otprilike. to je to što se kaže, ali me zanima, znači,
14 imali ste problema sa prevođenjem, pogotovo kad je, ovaj, ovaj čovek po imenu
15 Miki prevodio?

16 O: Ja nisam mogao da znam da li Miki tačno prevodi ono što je Mane hteo
17 da mi kaže jer ne govorim srpsko-hrvatski.

18 P: A znači Vi kažete da ne možete sto posto sigurno reći da ono što Vam
19 je Miki govorio da je to upravo ono što Vam je i Mane zapravo hteo da kaže? Je
20 l' to ono što ste upravo rekli?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja nisam onda mogao da imam kontrolu nad time, ali sam siguran da su
2 stvari išle drugačije od onoga kako je Mane želeo, da bi on prigovorio zbog toga
3 i da bi rekao Mikiju da želi da stvari drugačije idu, ali ja nisam imao kontrolu
4 nad time i nisam mogao da znam da li je to bio savršeni prevod onoga što je Mane
5 rekao.

6 P: 13. jula 1995. godine u Potočarima u jednom trenutku je došlo do
7 prekida evakuacije, zar nije?

8 O: To je tačno, da.

9 P: I sada bih Vam ponovo predočio jedan deo Vašeg svedočenja pred
10 Parlamentarnom komisijom Kraljevine Holandije. [simultani prevod] To je stranica
11 24, pasus 4 ili 5, jer i tu ponovo imamo i pitanje gospođe Huiziga-Heringa.

12 [na B/H/S-u] Gospođa Heringa Vas je pitala: [simultani prevod] "Možete
13 li objasniti šta se tačno desilo." Vaš odgovor je: "Nakon što je poručnik Rutten
14 razgovarao sa mnom, on je počeo da govori srpskim vojnicima i rekao im je: 'Tako
15 je bilo prije 50 godina sa nacistima.' Srbi su stekli dojam da se za njih kaže
16 da su oni nacisti i rekli su da to nije prihvatljivo. Zbog toga je jedan od njih
17 ukazao na to da je njegov otac se borio sa srpskim jedinicama, sa Titom, protiv
18 nacista. Pukovnik Kremer je otpratio poručnika lutenta /u engleskom transkriptu:
19 "Rutten"/ nazad u kamp i onda mi je srpski starešina prišao i suočio me sa
20 sledećim - rekao mi je: 'Zašto kažete da smo mi nacisti?' Usled svega toga je
21 došlo do toga da je prevoz bio obustavljen tokom sat i po. Usled toga naši

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 vojnici su morali da intervenišu jer ljudi su se rušili. Temperatura je bila oko
2 30 stepeni. Usled toga je bilo puno problema.”

3 [na B/H/S-u] Ostajete li u svemu pri ovome što ste rekli Parlamentarnoj
4 komisiji Holandije?

5 O: Da.

6 P: I u jednom trenutku nakon ovog incidenta i nakon prekida od nekih
7 sat, sat i po vremena, evakuacija je nastavljena. Čija je to bila inicijativa da
8 se nastavi evakuacija?

9 O: Na Manetovu inicijativu.

10 P: Ali, majore Van Duijn, Mane je bio taj koji je bio uvređen i koji
11 nije hteo više da učestvuje ni u čemu u vezi sa tim, a Vi ste bili ti koji ste
12 uklonili poručnika Ruttena sa tog mesta kako bi se nastavila evakuacija. Zar to
13 nije tako?

14 O: Poručnik Rutten, ja sam rekao da ode sa te lokacije kako se stvari ne
15 bi pogoršale po nas, ali, naposljetku, a i za izbeglice. Dakle poručnik Rutten je
16 otišao i nakon toga je moralo da se objasni Manetu i njegovim ljudima zašto se
17 sve to desilo. I nakon toga Mane je to prihvatio, bio zadovoljan i odlučio da se
18 nastavi proces prevoza.

19 P: U redu. Ali to izvinjenje i to objašnjenje koje ste Vi dali Manetu,
20 ono je bilo u funkciji toga da se nastavi sa evakuacijom, je li tako?

21 O: Da, jer prekid evakuacije koje je naredio Mane je prouzrokovalo puno
22 problema i ljudi su padali na zemlju zbog vrućine i jer su bili dehidrirani. I
23 usled toga su ljudi još više patili.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Ja uopšte ne sumnjam u Vaše dobre namere. Hvala lepo. I evakuacija je
2 nastavljena. Ali 13. jula, u jutarnjim satima, pre nego što su stigli vojnici
3 VRS, znači negde od 6 do 8.30, već zavisi, Vi ste samoinicijativno doneli odluku
4 da nastavite evakuaciju izbeglica, je li to tačno?

5 O: To je tačno.

6 P: Vi ste već odgovorili kolegi Živanoviću da je tom prilikom otprilike
7 nekih 150 muškaraca otišlo u tom konvoju. Moje pitanje je sledeće: da li je
8 postojalo išta što bi Vas sprečilo da u vozila koja su već bila tamo i stajala,
9 ukrcate sve vojno sposobne muškarce i samo muškarce?

10 O: To je bila mogućnost, ali glavni razlog je bio da porodice ostanu
11 zajedno, a u porodicama je bilo ne samo muškaraca, već i drugih.

12 P: Slažem se. I to je jedno od objašnjenja.

13 G. LAZAREVIĆ: I na kraju, hteo bih samo da pogledamo jedan kratak insert
14 iz video-snimak. [simultani prevod] V00 koji počinje u 21.10 i do 21.16, a 65ter
15 broj je P02007.

16 [Gleda se video-snimak]

17 G. LAZAREVIĆ:

18 P: Gospodine, da li prepoznajete možda ovog vojnika koga vidimo ovde
19 kako stoji ispred autobusa u koji ulaze žene i deca?

20 O: Ne, ne prepoznajem ga.

21 P: A da li Vam oznaka koju on ima na svom levom rukavu nešto znači?

22 O: Ne, sada kada je gledam, ne.

23 P: [simultani prevod] Hvala, gospodine majore, nemam više pitanja.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Puno Vam hvala, gospodine Lazareviću.
2 Gospođo Fauveau.

3 Gospođa Fauveau zastupa generala Miletića i ona će Vas sad unakrsno
4 ispitivati.

5 Unakrsno ispituje gđa Fauveau:
6 [Braniteljica ispituje putem prevodioca]

7 P: [simultani prevod] Da li je tačno da, dok ste bili u srebrničkoj
8 enklavi, ste mogli da odlazite na dopust?

9 O: Da, to je tačno.

10 P: Da li je takođe tačno da ste mogli da se vraćate u enklavu?

11 O: Za mene lično, da.

12 P: Govorili ste o snabdevanju Holandskog bataljona. Da li znate koliko
13 često je Holandski bataljon davao naloge?

14 O: Ne, ne znam.

15 P: Dakle Vi ne znate da li su svi konvoji koji su trebali da dođu zaista
16 i došli u enklavu?

17 O: Čuo sam na primer da poručnik Koster, koji je radio u logistici, je
18 rekao da veliki broj konvoja koji su trebali da dođu su bili sprečeni, ali ne
19 znam o kojim brojkama govorimo, odnosno koliko je bilo takvih slučajeva.

20 P: Pretpostavljam takođe da ne znate šta je bilo naručivano kada su
21 upućivani zahtevi za sredstvima.

22 O: Ne, to nije bio moj posao.

23 P: Tokom jučerašnjeg svedočenja ste rekli da ste vršili trampu kafe za
24
25
26
27
28
29
30

1 hleb. Možete li nam reći odakle ste dobijali tu kafu?

2 O: Imali smo nekih starih zaliha kafe u osmatračnicama. Mi je nismo
3 mogli piti, ali su je izbeglice volele.

4 P: Osim kafe, da li ste sa stanovništvom trampili neku drugu robu?

5 O: To mi nije poznato.

6 P: Da li je tačno da, dok ste bili u enklavi, najviše ste bili na
7 osmatračnici Q i R?

8 O: Ja sam prevashodno bio u bazi u Potočarima i mislim da možda trećinu
9 vremena sam bio na osmatračnicama Quebec i Romeo, da.

10 P: Da li biste mogli da mi kažete kada ste bili na tim osmatračnicama?

11 O: U više navrata sam tamo bio, bilo da bih doneo zalihe, ili da bih
12 posetio moje vojnike koji su tamo bili stacionirani. Tako da je to bilo jedanput
13 nedeljno ili jedanput u dve nedelje, a osim toga sam brojne nedelje tamo proveo
14 kako bih bio sa svojim vojnicima. Ali ne bih mogao da Vam navedem tačne datume.

15 P: Zar nije bila politika bataljona da se vojnicima koji su bili na
16 osmatračnicama dostavlja što manje zaliha namirnica?

17 O: Nedostatak goriva je ometao dostavljanje zaliha i budući da su moje
18 osmatračnice bile manje-više blizu, moglo se pešice otići. To je bilo nekih
19 četiri ili pet sati hoda. Mi smo mogli da ih jedanput nedeljno ili jedanput u
20 dve nedelje snabdevamo zalihama. Ali druga osmatračka mesta su bila dalje od
21 glavnog kampa i ta osmatračka mesta su ređe dobijala zalihe namirnica.

22 P: Pomenuli ste nedostatak goriva. Nije li tačno da je UNHCR imao u bazi
23 UNPROFOR-a svoje zalihe?

24 O: Ne znam ništa o tome da je UNHCR dostavljao gorivo.

25

26

27

28

29

30

1 P: Maločas ste rekli da je na Žutom mostu davana dozvola za konvoj, a
2 taj Žuti most je bio blizu osmatračnice P. Možete li nam reći ko je bio na Žutom
3 mostu, gde su davane te dozvole?

4 O: Osoba koja je bila dobro poznata kao osoba koja je bila na Žutom
5 mostu je bio čovek po imenu Jovo, ali on nije bio taj koji je imao kontrolu nad
6 time, već je on dobijao naređenja sa druge razine, ali ja ne znam ko mu je
7 izdavao naređenja. Ne znam ko je Jovi izdavao naređenja.

8 P: Da li znate da li je taj Jovo bio civil ili pak vojno lice?

9 O: Ne znam.

10 P: Kada kažete da su dozvole davane na Žutom mostu, da li to znači da su
11 konvoji dolazili do Žutog mosta?

12 O: Ja sam čuo o nekim incidentima kada su konvoji dolazili onim putem
13 koji je vodio do kompleksa, ali ne znam da je neki konkretni konvoj zaustavljen
14 kod Žutog mosta ili na nekoj drugoj lokaciji. Znam samo da su ih zaustavili na
15 putu.

16 P: A kad su konvoji stizali do Žutog mosta, da bi došli tamo, morali da
17 prođu i kroz određeni deo teritorija Republike Srpske?

18 O: Ja ne znam kojim su putem putovali ovi konvoji.

19 P: Da li znate odakle su kretali ovi konvoji?

20 O: Ne znam.

21 P: Juče ste spominjali naoružanje i municiju koju ste Vi imali u
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Holandskom bataljonu. To ste spomenuli na strani 29 i rekli ste da je to bilo
2 zastarelo. Zar nije tačno da ste Vi ovo doneli kad ste stigli u enklavu?

3 O: Da, tako je.

4 P: Dakle to naoružanje je bilo u enklavi od kraja 1993. ili početka
5 1994., zar ne?

6 O: Tako je.

7 P: Zar nije bilo novo to naoružanje?

8 O: Kad radite sa oružjem, intenzivno ga koristite. Oružje mora da se
9 održava. Kad se radi o ekstremnim vremenskim uslovima, onda morate znati da i
10 oružje i municija dosta brzo propadaju u takvim uslovima.

11 P: Vi kažete intenzivno korišćenje oružja i municije. Možete li mi reći
12 da li ste čuli da li je Holandski bataljon II ili III, ili čak I, da li su oni
13 intenzivno koristili svoje naoružanje i ukoliko da, onda u koje svrhe?

14 O: Pa, oružje se koristi ne samo da bi se pucalo. Ukoliko nosite oružje
15 sa sobom po ceo dan, a to je bilo pravilo kod nas, onda se Vaše naoružanje
16 prlja, u njega ulazi pesak, blato, tako da morate da ga čistite, morate da ga
17 podmazujete. Kiša, sneg, hladnoća, visoke temperature, dakle sve to utiče na
18 metal od koga je napravljeno oružje. Prema tome čim nosite oružje sa sobom po
19 ceo dan, to automatski znači da ono trpi određene posledice.

20 P: Da li znate koliki je vek trajanja nekog lakog naoružanja?

21 O: Ne, nisam kompetentan za to.

22 P: Dok ste se Vi nalazili na osmatračnicama Q i R, da li ste imali
23 priliku da vidite kako srpske snage prelaze, ulaze u enklavu?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja lično nisam imao takvu priliku, ali sam dobio izveštaj od mojih
2 vojnika gde mi se govorilo da su ponekad oni prelazili granicu enklave.

3 P: Je li tačno da ste Vi znali da muslimanske snage redovno izlaze iz
4 enklave?

5 O: Da, tako je.

6 P: I Vi ste takođe znali da muslimanske snage vrše sabotaže i
7 postavljaju mine širom enklave i izvan nje, zar ne?

8 O: Prema pričama koje sam čuo od muslimanskih boraca, da.

9 P: Vi ste imali kontakt sa borcima Nasira /u engleskom transkriptu:
10 "Nasera"/ Šabanovića - muslimanskim borcima. Da li znate kojim jedinicama su oni
11 pripadali?

12 O: Ja sam imao kontakt sa Nasirom /u engleskom transkriptu: "Naserom"/
13 Šabanovićem. Ne sećam se u kojoj je on bio jedinici, ali to jeste bila
14 muslimanska jedinica koja je imala zonu odgovornosti na severu enklave.

15 P: Jeste li Vi znali gde je bila raspoređena, odnosno gde je bio štab te
16 jedinice?

17 O: Ne.

18 P: 10. i 11. jula, dok ste bili na blokadnom položaju, Vi ste mogli da
19 vidite stanovnike Srebrenice, zar ne?

20 O: Da, mogao sam da vidim izbeglice kako prolaze pored nas idući ka
21 severu.

22 P: I isto tako ste mogli da vidite i vojnike vojske Bosne i Hercegovine,
23 zar ne?

24 O: Da.

25 P: Da li su bili izmešani civili sa vojnim licima?

26 O: Ne, nisu bili izmešani. Izbeglice su bežale ka severu, a tada, 10-og
27 i rano 11-og, muslimanske snage su se ili kretale ka jugu, ili su ostajale u

28

29

30

1 blizini zaprečnih položaja, zapravo moje lokacije.

2 P: Je li tačno da u to vreme pripadnici vojske Bosne i Hercegovine su
3 blokirali Vaše položaje i nisu Vam dozvoljavali da odatle odete?

4 O: Da, tako je.

5 P: I je li tačno da ste u tom trenutku Vi bili u borbama sa Srbima?

6 O: Tokom 10-og i 11-og mi smo bili na tom zaprečnom položaju i sve vreme
7 je bilo pucnjave, tako da ne znam šta tačno mislite kad kažete da smo "bili u
8 borbama sa Srbima".

9 P: Bit ću malo preciznija. Zar Vi niste direktno pucali na srpske snage
10 u jednom trenutku?

11 O: Ja sam u jednom trenutku dao mom nišandžiji nalog da puca u vis
12 ukoliko vidi da neko prelazi brdo, neke snage, a onda posle toga, ukoliko se oni
13 ne zaustave, da puca direktno na te snage. I moj nišandžija je upravo to i
14 uradio. Pucao je.

15 P: Vi ste juče govorili kako ste u jednom trenutku Vi krenuli iz baze
16 /prevod engleskog transkripta: "prema bazi"/ u Srebrenici, gde su bile izbeglice
17 i gde je vladao kaos. Je li tačno da je jako puno izbeglica pokušavalo da se
18 popne na kamione UN-a i druga vozila da bi se prevezlo u Potočare?

19 O: Da. Jako puno ljudi je pored toga pokušavalo da sâmo pređe taj put na
20 bilo koji način: pešice, na konju, na magarcima, noseći svoje stvari.

21 P: A neke osobe koje su pokušale da se popnu na kamion UN-a su i ispale
22 sa njega, zar ne?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, kad je reč o kamionima, ne bih znao da Vam kažem, ali u jednom
2 trenutku - sada govorim o dva transportera koja su bila pod mojom komandom - dve
3 osobe su pale sa drugog transportera. Ne sa transportera u kome sam ja bio, već
4 ovog drugog. Tako da sam to video, kako su te osobe se skotrljale sa tog
5 transportera.

6 P: I jeste li Vi znali da su neki ljudi koji su pali sa tih vozila bili
7 pregaženi i ubijeni na taj način?

8 O: Ne, nisam o tome znao. U to vreme - ove događaje koje sam Vam opisao
9 - se tako nešto nije desilo.

10 P: Vi ste govorili o 12. julu 1995. i Vi ste rekli da su muškarci koji
11 su bili izdvojeni odvedeni u zgradu koja nije imala fasadu. Je li to bila kuća u
12 izgradnji?

13 O: Pa, zavisi šta za Vas znači kuća u izgradnji. Meni je bilo jasno da
14 je to kuća bez fasade, da nije bilo omalterisana.

15 P: 12. jula 1995. godine, koliko ste videli muškaraca oko te kuće?

16 O: 12-og, ukoliko govorimo o ovoj kući koja je imala travnjak ispred
17 sebe, dakle to je bilo mesto gde su se okupljali ovi muškarci koji su bili
18 izdvojeni, rekô bih da je na kraju dana bilo negde između 50 i 75 muškaraca koji
19 su sedeli u dvorištu na tom travnjaku ispred kuće.

20 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Htela bih da se pokaže svedoku dokazni
21 predmet 7 D51, sedma strana, treći pasus, pri dnu strane.

22 P: Molim Vas da pogledate poslednju rečenicu u tom pasusu i molim Vas da
23 je pročitate. "Video sam otprilike 15 muškaraca Muslimana kako sede u kući i u
24 bašti."

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, vidim to.

2 P: Da li se Vi sećate da ste to rekli 1995. godine, tačnije u oktobru,
3 25. oktobra 1995. godine, da ste videli 15 Muslimana kako sede u kući i u
4 dvorištu?

5 O: Ne sećam se da sam to izjavio. Znam da ovo jeste moja izjava, ali sad
6 od mene tražite da Vam dam svoju slobodnu procenu.

7 P: Je li moguće da ova procena koju ste dali 1995. godine je tačnija od
8 one koju ste dali danas?

9 O: Ja mislim da je ukupni broj muškaraca koji se nalazio ispred te dve
10 kuće bio negde između 15 i 50.

11 O: Je li tačno da su 13. jula ti muškarci odvedeni u drugu kuću, kuću
12 koja se nalazila prekoputa baze UNPROFOR-a?

13 O: Da, tako je. To je kuća koju smo mi nazivali "belom kućom".

14 P: Dakle, da bismo pojasnili, kuća koja nije omalterisana, koja je bila
15 bez fasade, i "bela kuća" su dve različite kuće?

16 O: Da, tako je.

17 P: Je li tačno da 12. jula Vi niste videli da muškarce odvođe u "belu
18 kuću"?

19 O: Ne, nisam video i meni to nije bilo javljeno 12-og.

20 P: Vi ste juče rekli da, dok ste Vi posmatrali kako muškarce izdvajaju i
21 kad ste Vi intervenisali, onda je tim ljudima za koje ste Vi intervenisali bilo
22 dozvoljeno da odu sa svojim porodicama. Je li to tačno?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, tako je.

2 P: Dakle Vaše radnje su imale pozitivan efekat na te Srbe koji su
3 izdvajali muškarce?

4 O: U slučajevima kad sam intervenisao, bilo je jasno da su ljudi koje
5 izdvajaju bili ili prestari, ili premladi. Bilo je jasno da nisu mogli da budu
6 pod oružjem tokom rata i meni je drago što, kad god sam intervenisao, Mane bi se
7 složio sa mojom preporukom i dozvolio ovim ljudima da ostanu sa svojim
8 porodicama. Da.

9 P: U noći između 12. i 13. jula Vi ste otišli da biste se odmorili. Je
10 li tačno da tokom noći niste čuli bilo kakvo značajno pucanje?

11 O: Pa, tokom noći sam spavao.

12 P: I je li tačno da narednog dana, kad ste 13-og ujutro stigli tamo gde
13 su se nalazile izbeglice, Vaš kolega Koster Vam je rekao da tokom cele noći nije
14 bilo Srba u blizini?

15 O: Da, tako je.

16 P: Vi ste rekli malopre da ste Vi krenuli da evakuišete stanovnike u
17 odsustvu Srba. Interesuje me sledeće: kad su Srbi stigli, može li se reći da
18 nisu imali ništa protiv toga da se izbeglice ukrcavaju u autobuse i da se to
19 radi pre nego što su oni stigli?

20 O: Pa, meni se čini da oni nisu imali ništa protiv toga. Bili su samo
21 iznenađeni što smo mi već sa tim otpočeli.

22 P: Je li tačno da ste se Vi 12. jula obratili Srbima da biste dobili
23 vodu i hleb za izbeglice?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, tako je.

2 P: I može li se reći da su Vam Srbi to odmah dali, vodu i hleb?

3 O: Ja sam čuo da jesu dali vodu i hleb, Srbi, da.

4 P: Može li se reći da Vi niste videli da ikoga maltretiraju u Potočarima
5 - Vi lično?

6 O: Ja lično nisam video nikakvo direktno zlostavljanje sem onoga što sam
7 spomenuo u vezi sa onim dečakom koga su skoro zadavili i u vezi onoga kad su
8 pretili mom prevodiocu. Ali sem ta dva slučaja, nije bilo nekih konkretnih
9 maltretiranja koje bih ja lično primetio.

10 P: Što se tiče maltretiranja Vašeg prevodioca, je li tačno da Vam je Vaš
11 prevodilac rekao da su njemu bile upućene pretnje?

12 O: Da, tako je.

13 P: A Vi, zapravo, niste ništa znali o čemu se radi jer je to bilo rečeno
14 na srpsko-hrvatskom.

15 O: Ne, ja ne razumem srpsko-hrvatski.

16 P: Je li tačno da hitna evakuacija ljudi iz Potočara je bila jedino
17 rešenje za tanovništvo?

18 O: U to vreme, kad su se sakupile sve izbeglice u fabrici, od tog
19 trenutka više nije bilo drugog rešenja do evakuacije, jer, kao što sam rekao
20 ranije, postojala je velika mogućnost da izbije neka epidemija. Nije bilo vode,
21 nije bilo hrane, bilo je veoma vruće. Dakle od tog trenutka nije više bilo
22 drugog rešenja, to je tačno.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I je li isto tako tačno da su ljudi pojurili ka autobusima čim su
2 autobusi stigli?

3 O: Muslimani su bili veoma spremni da odu, da.

4 P: I niko od njih nije ukrcao na silu u autobuse?

5 O: Ja nemam nikakvih podataka o tome, ne, sem da je bilo nekog šutiranja
6 i nekog maltretiranja ljudi koji su hteli da se ukrcaju u autobuse, ali ne znam
7 je li to bilo zato što su hteli da ih prisile da uđu u autobuse ili iz nekog
8 drugog razloga.

9 P: Ali, u svakom slučaju, Vi niste videli nijedan primer toga da neko
10 kaže da ne želi da ode, ali da ga ipak na silu ukrcaju u autobus.

11 O: Ne, ja to nisam video.

12 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Gospodine predsedavajući, ja nemam više
13 pitanja.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala lepo, gospođo Fauveau.

15 Gospodine Josse, koliko Vama treba za unakrsno ispitivanje?

16 G. JOSSE: [simultani prevod] Dvadeset minuta otprilike.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A gospodin Sarapa ili... ne znam ko će
18 ispitivati?

19 G. HAYNES: [simultani prevod] Mislím da bi nam bilo teško sada da
20 kažemo. Ja sam precrtavao neka pitanja, ali otprilike 45 minuta.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Nastavljamo sutra.

22 Gospodine Josse, izvolite Vi sada.

23 Unakrsno ispituje g. Josse:

24 [Branilac ispituje putem prevodioca]

25 P: [simultani prevod] Ja ću se nadovezati na ovaj poslednji niz pitanja
26 moje uvažene kolegínice, gospođe Fauveau. Je li tačno da u Vašem

27

28

29

30

1 prvobitnom *debriefingu* od 13. septembra 1995. godine, postavljeno Vam je *pro*
2 *forma* pitanje, tretman civila i izbeglica, i da je Vaš odgovor bio: "Kol'ko sam
3 ja mogô da primetim, dosta pristojno."

4 Je l' se sećate toga?

5 O: Ne sećam se toga. Mislím da bi bilo bolje da pogledamo dokument.

6 P: Oprostite, ali nemam broja, ali ovaj dokument Vam je ranije već
7 pokazan i sad ću ga ja ponovo dobiti. Vratíću se na to. U tom istom dokumentu,
8 mislim da Vam neće trebati dokument u ovu svrhu, ali u tom istom dokumentu ste
9 Vi spominjali da su se u enklavi takođe nalazila i dva pripadnika britanskog
10 SAS-a. Jedan se zvao Jim, a jedan se zvao Dave. To su specijalne snage britanske
11 vojske. I Vi niste znali kakva su oni naređenja imali, ali ste čuli da su oni
12 bili neka vrsta oficira za vezu i da je general Smith bio u direktnom kontaktu
13 sa njima. Sećate li se toga, gospodine majore?

14 O: Da, sećam se.

15 P: I mislim da ste Vi rekli da Vi iz Holandskog bataljona ste ih
16 smatrali smetalima, da Vam se tu motaju po vašoj jedinici.

17 O: Da. Nekoliko pripadnika našeg bataljona ih je tako okarakterisalo,
18 da.

19 P: A to da su oni tamo u direktnoj vezi sa generalom Smithom ste čuli od
20 koga? Da li se sećate toga?

21 O: Ne.

22 P: Da li imate ikakvih saznanja o pripadnicima Holandskog bataljona koji
23 su prelazili u teritoriju pod kontrolom Srba i predavali se tamo, otprilike u

24

25

26

27

28

29

30

- 1 vreme kada se, na nesreću, ozledio vojnik Van Renssen?
- 2 O: Ne, ne znam ništa o tome.
- 3 P: U redu. Preći ću onda na nešto drugo. 10. jula ste Vi bili u
- 4 Srebrenici ceo dan, zar ne?
- 5 O: Da. Bio sam na zaprečnom položaju, tako je.
- 6 P: Oprostite što ovako slabo poznajem tu materiju, ali da li to onda
- 7 znači da ste Vi bili oko čete Bravo?
- 8 O: U to vreme sam bio pod komandom kapetana Groena, koji je bio
- 9 komandant čete Bravo.
- 10 P: A fizički, jeste li bili tu u blizini štaba te čete?
- 11 O: Kasnije, 11-og, sam bio blizu štaba čete, a u noći između 9-og i 10-
- 12 og sam se vozio u štab kapetana Groena da bi me on tamo informisao, a onda sam
- 13 odatle prešao na zaprečni položaj. Tako da sam bio dalje od štaba čete, koji se
- 14 nalazio u samoj Srebrenici.
- 15 P: A koliko je to kilometara? Koliko je daleko bila ova barikada, ovaj
- 16 zaprečni položaj, od centra grada?
- 17 O: Pa, čini mi se tri do četiri kilometra. Dva-tri kilometra.
- 18 P: I tu ste Vi proveli dan 10. jul, u toku dana?
- 19 O: Da, sve dok se nismo povukli 11-og.
- 20 P: Moj uvaženi kolega Lazarević Vam je postavljao pitanja o tome kako
- 21 ste Vi videli situaciju 12. jula kad je reč o odlasku Muslimana iz enklave i on
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 Vas je pitao o tome da li ste Vi imali nekih saznanja o tome šta se događalo u
2 hotelu *Fontana*. I možda ste Vi... i Vi ste, sasvim razumljivo, rekli da niste o
3 tome ništa znali.

4 Konkretno bih hteo da Vas pitam, jeste li Vi čuli preko radija, bilo od
5 gospodina Karremansa ili od gospodina Frankena, da je poslata neka poruka od
6 strane generala Nikolaia o tome da izbeglice treba da napuste enklavu?

7 O: Ne. Nisam ništa čuo na mojim kanalima na mojoj radio vezi.

8 P: Dakle kada ste Vi počeli da se bavite pitanjem stanovništva, 12.
9 jula, Vi niste imali nikakvih saznanja o tome šta Vaša komanda u Sarajevu ili
10 Tuzli smatra šta treba da se uradi sa tim ljudima?

11 O: Ništa drugo osim prethodnog naređenja da možemo da pružamo isključivo
12 humanitarnu pomoć. To je bilo jedino naređenje koje je bilo dato.

13 P: I da bude savršeno jasno, to naređenje koje se odnosilo na
14 humanitarnu pomoć je poticalo od koga i kada je izdato?

15 O: Dato je rano ujutru 12-og i dao ga je kapetan Groen. Ne, oprostite,
16 rano ujutru 12-og.

17 P: Ako mi dopustite da još malo insistiram na ovome. 12. jula, da li ste
18 uopšte dobili bilo kakvo naređenje, bilo od gospodina Frankena, ili od gospodina
19 Karremansa?

20 O: Ne. Ja sam bio u kontaktu sa operativnom prostorijom bataljona i
21 ponekad sam razgovarao sa pukovnikom Frankenom, odnosno tad je bio major, ali
22 tada mi nikakva konkretna naređenja nisu bila data.

23 P: Dat mi je, srećom, dokument koji nisam imao. Vidim da ima broj. To je
24 7 D55. Ja sam zahvalan svojim cijenjenim kolegama koji zastupaju gospodina

25

26

27

28

29

30

1 Pandurevića. To možda nije u sistemu, pa mi dopustite da Vam ga predočim, a ja
2 ću poslužitelju reći koju stranicu želim da se pokaže na grafoskopu.

3 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Mislim da to možemo pronaći. To je 1
4 D31.

5 G. JOSSE: [simultani prevod] Gospodin Haynes mi je upravo objasnio zašto
6 to nije u sistemu. Rekao mi je da je upravo dobio verziju na B/H/S-u i moguće da
7 ću imati to u sistemu kada sutra bude unakrsno ispitivao.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala.

9 G. JOSSE: [simultani prevod]

10 P: Želeo bih da jedna konkretna stranica bude stavljena na grafoskop, pa
11 Vi, ako želite, možete pogledati i ostali deo dokumenta. Vidimo, ovo izgleda kao
12 *pro forma* pitanje: "Tretman civila/izbeglica", a Vaš odgovor je: "Koliko je
13 mogao reći, prilično pristojan." Na osnovu ovoga, čini se da je ovo bilo jedno
14 uopšteno pitanje koje se odnosilo na događaje koje ste opisivali tokom svog
15 iskaza. Da li se slažete sa time?

16 O: Da, ovo jeste jedno opšte pitanje, ali mora se imati na umu i
17 preostali deo ovog izveštaja kada se sagledava to pitanje.

18 P: Dok još imate taj izveštaj pred sobom, molim da se stranica 8 stavi
19 na grafoskop. Malo više. Ne, malo dole. Da, upravo to. To je blizu ovog dela
20 koji je redigovan. Svega nekoliko reči je redigovano. Upravo taj pasus me
21 interesuje. Rekli ste: "Bilo je takođe dva pripadnika britanskog SAS-a, Jim i
22 Dave, unutar enklave, koji je bataljon pridodao 108."

23 Molim Vas, ja ću se ovde zaustaviti, možete li objasniti šta je ovo 108?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: To je jedinica koja je bila korišćena u izviđačke svrhe i to je bila
2 holandska jedinica koja je bila pridodana Holandskom bataljonu.

3 P: "On", misli se na Vas, "nije znao koja su naređenja bila data ovim
4 SAS pripadnicima unutar enklave. On je čuo da su pripadnici SAS-a služili kao
5 neka vrsta oficira za vezu generala Smitha i da su bili u direktnom kontaktu sa
6 njime. Holanđani su ih doživljavali kao nametljivce."

7 Da li se Vi slažete sa tim?

8 O: Da.

9 G. JOSSE: [simultani prevod] Time je završeno moje unakrsno ispitivanje.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala.

11 Gospodine Haynes, da li ćete početi sada?

12 G. HAYNES: [simultani prevod] Ja bih mogao postaviti dva ili tri pitanja
13 večeras, ali bih više voleo da počnem sutra ujutru.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, mislim da ćemo prihvatiti tu žrtvu,
15 gospodine Haynes.

16 G. HAYNES: [simultani prevod] Puno Vam hvala.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine majore, Vi ćete sutra još
18 svedočiti tokom nekih 40 ili 45 minuta i onda ćete moći da odete.

19 To, u suštini, gospodine McCloskey, znači da će Vaš sledeći svedok biti
20 spreman sutra.

21 G. McCLOSKEY:[simultani prevod] Žao mi je. Moram reći da smo se mi
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 vodili procenama i taj svedok nije ovde. On bi zapravo trebao da dođe još
2 večeras, ali... odnosno dolazi iz daleka. Ja sam razgovarao sa Odbranom i oni su
3 spremni... Odnosno problem je u tome da ga mi nemamo ovde, i mi se izvinjavamo
4 zbog toga. Nismo očekivali da ćemo ovako brzo završiti.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. O tome ćemo još razgovarati.

6 Gospodine majore, želim Vam prijatno veče. Vratiti ćete se sutra ujutru.
7 Sutra ujutru u 9.00h počinje pretres, tako da bi trebalo da završite do 10.00h.

8 U redu. Hvala.

9 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim.

10 ... Sjednica završena u 18.52h.

11 Nastavak zakazan za petak,

12 29.09.2006. u 09.00h.

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30